

**DYREKTOR
IZBY ADMINISTRACJI SKARBOWEJ
W POZNANIU**

Poznań, 20 lutego 2026 roku

UNP: 3001-26-034577

Sprawa: Znak sprawy: **3001-IWW1.0921.9.2025**

Pani

Agnieszka Pośpieszyńska
Naczelnik Wielkopolskiego
Urzędu Celno-Skarbowego w Poznaniu
ul. Krańcowa 28
61-037 Poznań

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE	
Sporządzone na podstawie art. 46 i art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (t.j. Dz. U. z 2026 r., poz. 158) w brzmieniu obowiązującym przed 6 września 2025 r.	
Nazwa i adres kontrolowanego urzędu	
398000 Wielkopolski Urząd Celno - Skarbowy w Poznaniu ul. Krańcowa 28, 61-037 Poznań	
Naczelnik kontrolowanego urzędu	
Do 22 kwietnia 2024 r. Pan Rafał Ratajczak Od 23 kwietnia 2024 r. Pan Piotr Zawada Od 9 stycznia 2026 r. do nadal Pani Agnieszka Pośpieszyńska	
Upoważnienie do przeprowadzenia kontroli	
Nr 9/2025 z 19 lutego 2023 r. wydane przez Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu. Nr 15/2025 z 19 maja 2025 r. wydane przez Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu	
Wpis do książki kontroli	
Kontrola w trybie zwykłym wpisana pod pozycją nr 2/2025	
Koordynator kontroli – imię, nazwisko i stanowisko służbowe/stopień służbowy	
—	
Kontrolerzy – imię, nazwisko i stanowisko służbowe/stopień służbowy	
1.	Agnieszka Nowak – główny ekspert skarbowy
Data rozpoczęcia czynności kontrolnych	
25 lutego 2025 r.	

Data zakończenia czynności kontrolnych		29 września 2025 r.
Zakres kontroli		
Przedmiot kontroli	Terminowość realizacji prawomocnych orzeczeń sądowych wydanych w zakończonych postępowaniach karno-skarbowych dotyczących automatów do gier hazardowych i przepadku dowodów rzeczowych na rzecz Skarbu Państwa.	
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2024 r. Badaniem mogą zostać objęte również zdarzenia i dokumenty wcześniejsze lub późniejsze, gdy miały związek z przedmiotem kontroli.	
Kontrolowany obszar działalności		
Kontrola		
Cel kontroli		
Ocena działalności prowadzonej przez Naczelnika Urzędu Celno-Skarbowego w zakresie realizacji prawomocnych orzeczeń sądowych wydanych w zakończonych postępowaniach karnych - skarbowych dotyczących automatów do gier i przepadku dowodów rzeczowych na rzecz Skarbu Państwa.		
Ocena skontrolowanej działalności		
Pozytywna z nieprawidłowościami		
DOKONANE USTALENIA FAKTYCZNE		

1. Organizacja pracy Urzędu w zakresie realizacji prawomocnych orzeczeń sądowych dotyczących automatów do gier hazardowych i przepadku dowodów rzeczowych na rzecz Skarbu Państwa

W Wielkopolskim Urzędzie Celno-Skarbowym w Poznaniu w kontrolowanym okresie strukturę organizacyjną, zakres zadań komórek organizacyjnych, zasady organizacji pracy, zakres nadzoru sprawowanego przez Naczelnika Wielkopolskiego Urzędu Celno-Skarbowego w Poznaniu i jego Zastępców, zakres stałych uprawnień i zakres upoważnień określały:

- Regulamin Organizacyjny Wielkopolskiego Urzędu Celno-Skarbowego w Poznaniu stanowiący załącznik do Zarządzenia Nr 178/2021 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z dnia 13 września 2021 r. w sprawie nadania Regulaminu Organizacyjnego Wielkopolskiemu Urzędowi Celno-Skarbowemu w Poznaniu zmieniony Zarządzeniem Nr 80/2022 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z dnia 5 maja 2022 r. (obowiązujący do 31 stycznia 2023 r.);
- Regulamin Organizacyjny Wielkopolskiego Urzędu Celno-Skarbowego w Poznaniu stanowiący załącznik do Zarządzenia Nr 11/2023 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z dnia 1 lutego 2023 r. w sprawie nadania Regulaminu Organizacyjnego Wielkopolskiemu Urzędowi Celno-Skarbowemu w Poznaniu (obowiązywał do 31 sierpnia 2024 r.);
- Regulamin Organizacyjny Wielkopolskiego Urzędu Celno-Skarbowego w Poznaniu stanowiący załącznik do Zarządzenia Nr 83/2024 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z dnia 29 sierpnia 2024 r. w sprawie nadania Regulaminu Organizacyjnego Wielkopolskiemu Urzędowi Celno-Skarbowemu w Poznaniu (obowiązujący do 31 maja 2025 r.).
- Ponadto wśród uregulowań wewnętrznych dotyczących kontrolowanego obszaru stwierdzono:

- Zarządzenie Nr (...) Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z dnia 30 lipca 2021 r. w sprawie wprowadzenia Instrukcji dotyczącej sposobu prowadzenia gospodarki magazynowej w magazynach depozytowych i likwidacyjnych w Wielkopolskim Urzędzie Celno-Skarbowym w Poznaniu oraz urzędach skarbowych województwa wielkopolskiego, zmienione Zarządzeniem Nr (...) Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z dnia 14 grudnia 2021 r. w sprawie wprowadzenia Instrukcji dotyczącej sposobu prowadzenia gospodarki magazynowej w magazynach depozytowych i likwidacyjnych w Wielkopolskim Urzędzie Celno-Skarbowym w Poznaniu oraz urzędach skarbowych województwa wielkopolskiego;
- Zarządzenie Nr (...) Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z dnia 11 grudnia 2024 r. w sprawie wprowadzenia Instrukcji dotyczącej sposobu prowadzenia gospodarki magazynowej w magazynach depozytowych i likwidacyjnych w Wielkopolskim Urzędzie Celno-Skarbowym w Poznaniu oraz urzędach skarbowych województwa wielkopolskiego;
- Zarządzenie Nr (...) Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z dnia 3 stycznia 2023r. w sprawie wprowadzenia Instrukcji prowadzenia przez urzędy skarbowe woj. wielkopolskiego i Wielkopolski Urząd Celno-Skarbowy w Poznaniu postępowań likwidacyjnych, zmienione Zarządzeniem Nr (...) Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z dnia 24 grudnia 2024 r. w sprawie wprowadzenia Instrukcji prowadzenia przez urzędy skarbowe woj. wielkopolskiego i Wielkopolski Urząd Celno-Skarbowy w Poznaniu postępowań likwidacyjnych;
- Procedura postępowania z zabezpieczonymi środkami płatniczymi oraz innymi przedmiotami wartościowymi w ramach zastępczej obsługi kasowej w Wielkopolskim Urzędzie Celno-Skarbowym w Poznaniu wprowadzona Zarządzeniem Naczelnika Wielkopolskiego Urzędu Celno-Skarbowego w Poznaniu Nr (...) z 23 czerwca 2023 r.;
- Decyzja Nr (...) Naczelnika Wielkopolskiego Urzędu Celno-Skarbowego w Poznaniu z dnia 1 marca 2023 r. w sprawie powołania komisji ds. likwidacji towarów;
- Decyzja Nr (...) Naczelnika Wielkopolskiego Urzędu Celno-Skarbowego w Poznaniu z dnia 1 marca 2023 r. w sprawie powołania komisji ds. niszczenia towarów;
- Procedura Nr (...) Naczelnika Wielkopolskiego Urzędu Celno-Skarbowego w Poznaniu z dnia 8 lutego 2024 r. w sprawie powołania komisji ds. likwidacji towarów;
- Procedura Nr (...) Naczelnika Wielkopolskiego Urzędu Celno-Skarbowego w Poznaniu z dnia 8 lutego 2024 r. w sprawie powołania komisji ds. niszczenia towarów;
- Zarządzenie Nr (...) Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z dnia 24 grudnia 2019 r. w sprawie wprowadzenia Instrukcji zapobiegania zjawisku korupcji;
- Zarządzenie Nr (...) Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z dnia 15 listopada 2023 r. w sprawie wprowadzenia procedury zapobiegania zjawisku korupcji, procedury współdziałania z Biurem Inspekcji Wewnętrznej Ministerstwa Finansów, procedury postępowania w przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa innego niż korupcyjne, procedury przyjmowania i przekazywania prezentów przez pracowników i funkcjonariuszy oraz procedury przeciwdziałania ryzykom związanym z konfliktem interesów w Izbie Administracji Skarbowej w Poznaniu i podległych urzędach;
- Decyzja Nr (...) Naczelnika Wielkopolskiego Urzędu Celno-Skarbowego w Poznaniu z 3 marca 2022 r. w sprawie powołania Zespołu do spraw weryfikacji zasadności składowania w magazynach

Wielkopolskiego Urzędu Celno-Skarbowego w Poznaniu automatów do gier hazardowych zabezpieczonych do postępowań przygotowawczych zarejestrowanych przez Wielkopolski Urząd Celno-Skarbowy w Poznaniu, zmieniona Decyzją Nr (...) z 18 października 2022 r. Naczelnika Wielkopolskiego Urzędu Celno-Skarbowego w sprawie zmiany Decyzji Nr (...) z 3 marca 2022 r. w sprawie powołania Zespołu do spraw weryfikacji zasadności składowania w magazynach Wielkopolskiego Urzędu Celno-Skarbowego w Poznaniu automatów do gier hazardowych zabezpieczonych do postępowań przygotowawczych zarejestrowanych przez Wielkopolski Urząd Celno-Skarbowy w Poznaniu;

- Procedura Nr (...) Naczelnika Wielkopolskiego Urzędu Celno-Skarbowego w Poznaniu z dnia 11 lutego 2024 r. w sprawie powołania i zadań Zespołu do spraw weryfikacji zasadności składowania w magazynach Wielkopolskiego Urzędu Celno-Skarbowego w Poznaniu automatów do gier hazardowych zabezpieczonych do postępowań przygotowawczych zarejestrowanych przez Wielkopolski Urząd Celno-Skarbowy w Poznaniu, zmieniona Procedurą Nr (...) 20/2024 Naczelnika Wielkopolskiego Urzędu Celno-Skarbowego z 28 listopada 2024 r. zmieniająca Procedurę Nr (...) Naczelnika Wielkopolskiego Urzędu Celno-Skarbowego w Poznaniu z dnia 11 lutego 2024 r. w sprawie powołania i zadań zespołu do spraw weryfikacji zasadności składowania w magazynach Wielkopolskiego Urzędu Celno-Skarbowego w Poznaniu automatów do gier hazardowych zabezpieczonych do postępowań przygotowawczych zarejestrowanych przez Wielkopolski Urząd Celno-Skarbowy w Poznaniu.

Postępowanie wykonawcze w Wielkopolskim Urzędzie Celno-Skarbowym w Poznaniu (dalej: WUCS w Poznaniu) realizowane było w kontrolowanym okresie przez:

- komórki dochodzeniowo-śledcze
- komórki śledcze - Wydziału Zwalczania Przestępczości Podatkowej (Pierwszy i Drugi Referat Śledczy),
- Referat Likwidacji Towarów.
- Według złożonych wyjaśnień¹, w ramach obowiązującej procedury postępowania wykonawczego komórki dochodzeniowo-śledcze i śledcze w sprawach prowadzonych przez WUCS w Poznaniu, po otrzymaniu prawomocnego orzeczenia inicjują wnioski o likwidację towaru (w tym automatów do gier hazardowych) oraz wnioski o przepadek środków pieniężnych ujawnionych we wnętrzu automatów do gier oraz ujawnionych i zajętych w toku prowadzonego postępowania przygotowawczego. Wnioski o likwidację towaru przekazywane są do Referatu Likwidacji Towarów, a wnioski o przepadek środków pieniężnych do komórki rachunkowości budżetowej Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu.

Z kolei Referat Likwidacji Towarów inicjuje działania w części dotyczącej wykonywania przepadku towarów objętych prawomocnymi rozstrzygnięciami sądowymi, środków pieniężnych ujawnionych we wnętrzu automatów w toku prowadzonego postępowania likwidacyjnego. Zakres realizowanych zadań określony został w regulaminie organizacyjnym WUCS w Poznaniu, Instrukcji prowadzenia przez urzędy skarbowe woj. wielkopolskiego oraz Wielkopolski Urząd Celno-Skarbowy w Poznaniu postępowań likwidacyjnych stanowiących załącznik do Zarządzenia Nr (...) Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z dnia 3 stycznia 2023 r. zmienionego Zarządzeniem Nr (...) z dnia 24 grudnia 2024 r. oraz Procedurze Nr (...) Naczelnika WUCS w Poznaniu z dnia 11 lutego 2024 r. w sprawie

¹ Pismo Naczelnika WUCS w Poznaniu nr 398000 CWW-1.0921.2.2025 z 27 sierpnia 2025 r. (UNP: 398000-25-152920)

powołania i zadań Zespołu do spraw weryfikacji zasadności składowania w magazynach Wielkopolskiego Urzędu Celno-Skarbowego w Poznaniu automatów do gier hazardowych zabezpieczonych w postępowaniach przygotowawczych zarejestrowanych przez Wielkopolski Urząd Celno-Skarbowy w Poznaniu.

W kontrolowanym okresie automaty do gier hazardowych przechowywane były w magazynach znajdujących się w dyspozycji Naczelnika WUCS w Poznaniu w następujących lokalizacjach:

- (...),
- (...),
- (...),
- (...),
- (...),
- (...),
- (...),
- (...),
- (...).

Składowanie automatów do gier hazardowych w magazynach znajdujących się w dyspozycji Naczelnika WUCS w Poznaniu podlegało zasadom określonym w Instrukcji dotyczącej prowadzenia gospodarki magazynowej w magazynach depozytowych i likwidacyjnych w Wielkopolskim Urzędzie Celno-Skarbowym w Poznaniu i urzędach skarbowych województwa wielkopolskiego stanowiącej załącznik do Zarządzenia Nr (...) Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z dnia 30 lipca 2021r. ze zmianami.

Gospodarowanie środkami pieniężnymi wyjętymi z automatów do gier uregulowane zostało „Procedurą postępowania z zabezpieczonymi środkami płatniczymi oraz innymi przedmiotami wartościowymi w ramach zastępczej obsługi kasowej w Wielkopolskim Urzędzie Celno-Skarbowym w Poznaniu” oraz „Decyzją w sprawie powołania Zespołu do spraw weryfikacji zasadności składowania w magazynach Wielkopolskiego Urzędu Celno-Skarbowego w Poznaniu automatów do gier hazardowych zabezpieczonych do postępowań przygotowawczych zarejestrowanych przez Wielkopolski Urząd Celno-Skarbowy w Poznaniu”.

Podstawą przystąpienia do procesu likwidacji jest oryginał/odpis lub wyciąg ostatecznego/prawomocnego orzeczenia otrzymany z sądu lub innej jednostki dochodzeniowo-śledczej tj. policji, prokuratury itp.

Zgodnie z art. 363 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (tj. z 2025 r., poz. 1071 ze zm. w brzmieniu obowiązującym w kontrolowanym okresie, dalej: K.p.c.) „Orzeczenie sądu staje się prawomocne, jeżeli nie przysługuje co do niego środek odwoławczy lub inny środek zaskarżenia”. Uprawomocnienie się orzeczenia oznacza, że zyskuje ono moc wiążącą, wyrażającą się w tym, że nikt nie może kwestionować faktu istnienia orzeczenia i jego treści. Orzeczenie prawomocne wiąże nie tylko strony i sąd który je wydał, lecz również inne sądy oraz inne organy państwowe i organy administracji publicznej, a w wypadkach w ustawie przewidzianych także inne osoby (art. 365 K.p.c.). W przypadku wpływu do komórek dochodzeniowo-śledczych lub śledczych WUCS w Poznaniu orzeczeń sądów bez klauzuli prawomocności, prowadzący sprawę zwracali się do sądu o przekazanie odpisu prawomocnego orzeczenia.

Pracownicy i funkcjonariusze komórek dochodzeniowo-śledczych w ramach prowadzonych spraw korzystają z dostępu do aplikacji Portal Informacyjny Sądu, systemu online, który umożliwia sprawdzenie etapu postępowania sądowego, również w zakresie prawomocności orzeczenia.

Na podstawie dotychczasowej przyjętej praktyki, do przeprowadzenia postępowania likwidacyjnego środków pieniężnych, niezbędne jest przekazanie do komórki rachunkowości budżetowej IAS w Poznaniu wniosku wraz z odpisem orzeczenia sądu z klauzulą prawomocności.

Środki pieniężne wyjmowane z wnętrza zajętych automatów deponowane były na rachunku sum depozytowych w IAS w Poznaniu.

W złożonych wyjaśnieniach² Naczelnik Urzędu wskazał, że zasady likwidacji automatów do gier hazardowych realizowane w WUCS w Poznaniu obejmują następujące czynności:

- weryfikację poprawności skierowanego do komórki likwidacyjnej wniosku o wykonanie orzeczenia przepadku (sprawdzenie kompletności wniosku i załączonego orzeczenia i jego zgodności z ewidencją magazynową),
- rejestrację prawidłowego wniosku w systemie kancelaryjnym SZD przez nadanie numeru sprawy,
- rejestrację sprawy w ewidencji magazynowej systemu ZEFIR-2 przez nadanie pozycji księgi likwidacyjnej,
- zawiadomienie sądu pierwszej instancji orzekającego o przepadku urządzeń o podjęciu czynności mających na celu wykonanie orzeczenia,
- wygenerowanie z systemu ZEFIR-2 WTNN (Wykazu towarów nie nadających się do obrotu handlowego lub nie mających wartości użytkowej),
- organizację posiedzenia komisji roboczej ds. likwidacji towarów, po zatwierdzeniu WTNN przez komisję – przedstawienie WTNN do zatwierdzenia Naczelnikowi WUCS w Poznaniu,
- ustalenie terminu i składu komisji nadzorującej proces niszczenia automatów do gier,
- realizację czynności związanych z trwałym mechanicznym pozbawieniem urządzeń ich pierwotnych właściwości uniemożliwiającym ich ponowne wykorzystanie w obecności komisji ds. niszczenia towarów,
- przekazanie pozostałości urządzeń podmiotowi zajmującemu się przerobem surowców wtórnych, wygenerowanie protokołów zniszczenia towarów i przedstawienie ich do podpisu przez członków komisji ds. niszczenia towarów,
- zawiadomienie sądu oraz komórki kierującej wnioskami o likwidację automatu/ów o wykonaniu orzeczenia.

2. Terminowość realizacji prawomocnych orzeczeń sądowych wydanych w zakończonych postępowaniach karnych skarbowych dotyczących automatów do gier hazardowych, w których Sąd orzekł o przepadku na rzecz Skarbu Państwa dowodów rzeczowych w postaci automatów do gier, środków pieniężnych

a) Terminowość przekazywania prawomocnych orzeczeń sądowych wydanych przez sądy z komórek dochodzeniowo śledczych do komórki likwidacji towarów

Zgodnie z § 7 Zarządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z 7 października 2016 r. w sprawie instrukcji likwidacyjnej dla organów celnych (Dz. Urz. z 2016, poz. 5) – cyt. "W przypadku likwidacji towarów, stanowiących własność Skarbu Państwa naczelnik urzędu celnego niezwłocznie występuje do organu likwidacyjnego o dokonanie likwidacji towaru, załączając ostateczną decyzję, wyrażającą zgodę na zrzeczenie się towaru na rzecz Skarbu Państwa albo prawomocne orzeczenie o przepadku oraz informacje i dane w zakresie uzgodnionym z organem likwidacyjnym".

Kwestię przekazywania prawomocnych orzeczeń sądowych w zakresie przepadku automatów do gier

² Pismo Naczelnika WUCS w Poznaniu nr 398000-CWW-1.0921.2.2025 z 18 września 2025 r. (UNP: 398000-25-168351)

hazardowych reguluje również Zarządzenie nr (...) Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z dnia 3 stycznia 2023 r. w sprawie wprowadzenia Instrukcji prowadzenia przez urzędy skarbowe woj. wielkopolskiego i Wielkopolski Urząd Celno-Skarbowy w Poznaniu postępowań likwidacyjnych zmienione Zarządzeniem Nr (...). Zgodnie z § 14 Rozdziału 2 powołanego Zarządzenia, cyt. „W przypadkach, w których organem postępowania wykonawczego jest Naczelnik Wielkopolskiego Urzędu Celno-Skarbowego w Poznaniu właściwa komórka Wielkopolskiego Urzędu Celno-Skarbowego w Poznaniu niezwłocznie, nie później niż w ciągu 30 dni, po wydaniu lub otrzymaniu ostatecznego prawomocnego orzeczenia, występuje z wnioskiem o likwidację towarów załączając orzeczenie.”

W toku kontroli, na podstawie losowo wybranej próby, ustalono terminy w jakich orzeczenia przekazywane były do Referatu Likwidacji Towarów. Próbę kontrolną 15 spraw wyłoniono na podstawie raportu wygenerowanego z systemu informatycznego ZEFIR2 - wszystkie automaty w likwidacji w WUCS w Poznaniu, przesłanego z WUCS w Poznaniu zestawienia orzeczeń sądowych wraz ze skanami odpisów prawomocnych wyroków sądowych w zakresie dokonania przepadku na rzecz Skarbu Państwa, zestawienia przekazanych wniosków o przepadek do rachunkowości budżetowej Izby oraz raportów analitycznych wygenerowanych z SI ESKS2.

Wytypowane 15 spraw dotyczących wykonywania orzeczeń o przepadku rzeczy na rzecz Skarbu Państwa wraz z pozostałymi danymi uzupełnionymi przez organ zostały zobrazowane w poniższej tabeli:

L.p.	Pozycja księgi likwidacyjnej	Sygn. akt orzeczeń o przepadek towaru na rzecz Skarbu Państwa	Data wpływu orzeczenia do WUCS w Poznaniu/data uprawomocnienia się orzeczenia sądu o przepadku mienia na rzecz Skarbu Państwa		Data wpływu do komórki likwidacji towarów wniosku o likwidację wraz z prawomocnym orzeczeniem	Data i tryb likwidacji towaru (niszczenie=N)		Data skierowania korespondencji do Sądu i wnioskodawców o wykonaniu orzeczenia	Data rejestracji w systemie ZEFIR2 sprawy związanej z likwidacją towarów	Różnica (liczba dni między datą wpływu prawomocnego orzeczenia do Urzędu a datą wpływu wniosku do komórki likwidacyjnej wraz z prawomocnym orzeczeniem)	Różnica (liczba dni między datą wpływu do komórki likwidacji wniosku o likwidację wraz z prawomocnym orzeczeniem a datą likwidacji towarów)
1	2	3	4		5	6		7	8	9	10
1	(...) (...)	(...)	05.07.2023 r.	29.06.2023 r.	11.07.2023 r.	23.11.23 r.	N	23.02.2024 r.	13.07.2023 r.	6 dni	135 dni (↑ 4 m-cy)
2	(...)	(...)	06.10.2022 r.	9.09.2023 r.	09.08.2023 r.	23.11.23 r.	N	26.02.2024 r.	16.08.2023 r.	307 dni (↑ 10 m-cy)	106 dni (↑ 3 m-cy)
3	(...)	(...)	04.04.2022 r.	15.09.2015 r.	14.02.2024 r.	19.06.24 r.	N	08.07.2024 r.	15.02.2024 r.	681 dni (↑ 1 roku, 10 m-cy i 10 dni)	126 dni (↑ 4 m-ce)
4	(...)	(...) (...) przepadek towaru	21.07.2023 r.	21.06.2023 r.	26.10.2023 r.	30.11.23 r.	N	31.01.2024 r.	31.10.2023 r.	97 dni (↑ 3 m-cy)	35 dni (↑ 1 m-ca)
5	(...)	(...)	09.02.2024 r.	24.01.2024 r.	03.04.2024 r.	26.06.24 r.	N	27.06.2024 r.	08.04.204 r.	54 dni (↑ 1 m-c)	84 dni (↑ 2 m-cy)
6	(...) (...)	(...)	11.04.2022 r.	19.02.2021 r.	31.07.2023 r.	14.12.23 r.	N	18.01.2024 r.	31.07.2023 r.	476 dni (↑ 1 rok 3 m-ce, 20 dni)	136 dni (↑ 4 m-cy)
7	(...)	(...) (...) przepadek towaru	22.08.2023 r.	12.11.2016 r.	28.07.2023 r.	14.12.23 r.	N	18.01.2024 r.	31.07.2023 r.	25 dni	139 dni (↑ 4 m-cy)
8	(...) (...)	(...)	22.02.2023 r.	15.02.2023 r.	30.12.2024 r.	10.04.25 r.	N	15.04.2025 r.	30.12.2024 r.	677 dni (↑ 1 rok 10 m-cy i 8 dni)	101 dni (↑ 3 m-cy)
9	(...)	(...)	26.04.2023 r.	05.05.2023 r.	17.05.2023 r.	12.06.23 r.	N	13.07.2023 r.	24.05.2023 r.	21 dni	26 dni
10	(...) (...)	(...)	03.04.2023 r.	03.03.2023 r.	05.04.2023 r.	12.06.23 r.	N	12.07.2023 r.	07.04.2023 r.	2 dni	68 dni (↑ 2 m-cy)

11	(...)	(...)	29.04.2016 r.	14.04.2016 r.	16.06.2016 r.	01.12.16 r.	N	17.08.2017 r.	17.06.2016 r.	48 dni (↑ 1 m-c 18 dni)	168 dni (↑ 5 m- cy)
12	(...)	(...)	14.08.2024 r.	26.04.2024 r.	23.08.2024 r.	11.12.24 r.	N	23.12.2024 r.	26.08.2024 r.	9 dni	110 dni (↑ 3 m- ce)
13	(...)	(...)	19.04.2023 r.	01.04.2023 r.	21.04.2023 r.	12.06.23 r.	N	14.07.2023 r.	21.04.2023 r.	2 dni	52 dni (↑ 1 m-ca)
14	(...)	(...)	16.03.2023 r.	1.03.2023 r.	09.05.2023 r.	12.06.23 r.	N	13.07.023 r.	10.05.2023 r.	54 dni (↑ 1m- ca)	34 dni (↑ 1 m-ca)
15	(...)	(...)	24.06.2024 r.	23.05.2024 r.	25.07.2024 r.	11.12.24 r.	N	22.12.2024 r.	25.07.2024 r.	31 dni (↑ 1 m-c)	139 dni (↑ 4 m- cy)

W toku niniejszej kontroli w ramach dokonanej analizy wytypowanych 15 spraw próby kontrolnej pod kątem przekazywania prawomocnych orzeczeń do komórki likwidacji towarów, stwierdzono rozpiętość czasową wynoszącą od skrajnych 2 dni do skrajnych 681 dni (1 roku, 10 miesięcy i 10 dni). Analiza poszczególnych terminów przekazania prawomocnych rozstrzygnięć wykazała, że do 30 dni, czyli niezwłoczne przekazanie nastąpiło w 6 sprawach, co stanowi 40 % kontrolowanych spraw. W 4 sprawach termin ten wyniósł od ponad 1 miesiąca do 3 miesięcy. Najdłuższy termin przekazania prawomocnego orzeczenia do komórki likwidacyjnej towarów – niemal 2 lata tj. powyżej 1 roku i 10 miesięcy odnotowano w 2 sprawach. Jednocześnie zauważono, że w odniesieniu do spraw, w których orzeczenia o przepadku rzeczy wpłynęły do organu wcześniej tj. w 2022 r. terminy przekazywania rozstrzygnięć do komórki likwidacyjnej były znacząco odległe i wynosiły od skrajnych 10 miesięcy do skrajnych 1 roku i 10 miesięcy. Ponadto w dwóch sprawach (poz. 3, 7 tabeli) zwrócono uwagę na odległy termin pomiędzy datą wpływu orzeczenia do organu, a datą uprawomocnienia orzeczenia – odpowiednio w 2015 r., 2016 r. Należy podkreślić, że od momentu uprawomocnienia się rozstrzygnięcia sądowego o przepadku przedmiot stanowi własność Skarbu Państwa, ze wszystkimi konsekwencjami łącznie z obowiązkami pokrywania kosztów.

Mając powyższe na uwadze, analiza wytypowanych spraw objętych kontrolą wykazała, że w 40% kontrolowanych spraw termin przekazywania prawomocnych orzeczeń sądowych odbywał się niezwłocznie w terminie do 30 dni. Niemniej stwierdzono nieliczne przypadki (2 sprawy) przekazania prawomocnych orzeczeń w odległym terminie niemal 2 lat. Z uwagi na powyższe zdiagnozowane opóźnienia zagadnienie to, w ocenie kontrolującej, pomimo stwierdzonej poprawy w kontrolowanym okresie, nadal wymaga bieżącego monitorowania ze strony kierownictwa jednostki.

W związku z faktem, że ustalone terminy przekazywania ostatecznych rozstrzygnięć sądów o przepadku rzeczy (automatów do gier hazardowych) na rzecz Skarbu Państwa przez komórki podległe Naczelnikowi WUCS w Poznaniu, nie zawsze spełniały warunek niezwłocznego (nie później niż w ciągu 30 dni, po wydaniu lub otrzymaniu ostatecznego prawomocnego orzeczenia), zwrócono się z prośbą o złożenie wyjaśnień dotyczących przyczyn opóźnień w przekazywaniu wniosków wraz z orzeczeniem.

Zgodnie z złożonymi wyjaśnieniami³ opóźnienia w przekazywaniu wniosków do komórki likwidacji wynikały z:

- znacznego obciążenia obowiązkami funkcjonariuszy i pracowników komórek dochodzeniowo-śledczych,
- ilości wpływających spraw przekazywanych z Urzędów Skarbowych, z komórek Kontroli i Realizacji Urzędu,
- konieczności priorytetowego podejmowania czynności w sprawach, w których upływa termin przedawnienia,
- występowania większej złożoności spraw i związanej z tym większej ilości podejmowanych czynności, w tym zwiększona ilość spotkań z prokuratorami nadzorującymi sprawy,
- ilości wokand w sądach oraz dodatkowe zadania np. wprowadzenie obowiązku ustalania majątku osób podejrzanych oraz dokonywanie zabezpieczenia tego majątku przez funkcjonariuszy/pracowników komórek dochodzeniowo-śledczych,
- udziału pracowników/funkcjonariuszy w obowiązkowych szkoleniach, naradach,
- przygotowywania realizacji w sprawach (którą wykonują funkcjonariusze komórek

³ Pismo Naczelnika WUCS w Poznaniu nr 398000-CWW-1.0921.2.2025 r. z 27 sierpnia 2025 r. (UNP: 398000-25.152920)

dochodzeniowo-śledczych dla wszystkich uczestniczących w czynnościach - od zapewnienia kosztów noclegu, poprzez samą organizację noclegu dla wszystkich, zrealizowanie czynności, zebranie materiałów i przekazanie do zatwierdzenia prokuratorowi, a często jeszcze opracowanie stanowisk zażeń składanych na przeprowadzone czynności).

Niemniej w złożonych wyjaśnieniach⁴ Naczelnik WUCS wskazał, że Wytyczne Naczelnika Pionu Zwalczenia Przestępczości Ekonomicznej pt. „Najważniejsze kierunki działania komórek Dochodzeniowo-Śledczych w Pionie Zwalczenia Przestępczości Ekonomicznej WUCS w Poznaniu w roku 2023” z 1 lutego 2023 r. spowodowały zintensyfikowanie działań w kwestii okołolikwidacyjnej. Stworzona tabela z zalegającymi na magazynie automatami wskazała sprawy, w których to postępowanie nie zostało przeprowadzone, rozpoczęto wypożyczanie akt z archiwum i jeżeli w aktach widniało prawomocne orzeczenie, przeprowadzano postępowanie likwidacyjne. Jeżeli takiego orzeczenia nie było w posiadanych aktach, występowano do sądu o przestanie odpisu rozstrzygnięcia z klauzulą prawomocności.

W związku z wprowadzoną procedurą naprawczą podjęto szereg działań usprawniających czynności dotyczące:

- skatalogowania towarów w magazynach depozytowych,
- wyodrębnienia spraw, w których nie zostało przeprowadzone postępowanie wykonawcze,
- pozyskania z sądów wydanych orzeczeń w zakresie dowodów rzeczowych i pieniędzy,
- kierowania do sądów wniosków o wydanie orzeczenia w sprawach dowodów rzeczowych i pieniędzy,
- podjęcia korespondencji z właściwymi prokuratorami w zakresie zabezpieczonych towarów.

Ponadto, kontrola badanych spraw wykazała, że weryfikacja i rejestracja wniosków o likwidację towarów w systemie ZEFIR-2 prowadzona była na bieżąco w terminach krótszych niż maksymalny 14 dniowy termin określony w Zarządzeniu Nr (...). Ponadto na podstawie przedłożonych dokumentów stwierdzono, że realizowano obowiązek zawiadomienia Sądu o wykonaniu czynności likwidacyjnych w myśl art. 11 § 5 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny wykonawczy (tj. Dz. U. z 2025 r., poz. 911 ze zm.) w brzmieniu obowiązującym w kontrolowanym okresie. Informację o wykonaniu orzeczenia kierowano również do wnioskodawców.

b) Terminowość wykonywania orzeczeń sądowych przez komórkę likwidacji towarów

Zgodnie z § 3 Zarządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie instrukcji likwidacyjnej dla organów celnych z 7 października 2016 r., likwidacja towarów powinna nastąpić bez zbędnej zwłoki, po otrzymaniu przez organ likwidacyjny:

- 1) ostatecznej decyzji o wyrażeniu zgody na zrzeczenie się towaru na rzecz Skarbu Państwa;
- 2) prawomocnego orzeczenia sądu o przepadku rzeczy.

Wykonywanie orzeczeń o przepadku wydanych w postępowaniu w sprawie o przestępstwo skarbowe lub wykroczenie skarbowe odbywa się na podstawie przepisów ustawy z 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny wykonawczy. Likwidacja towarów następuje w trybie i na zasadach określonych w ustawie o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Rozstrzygnięcia orzekające przepadek automatów do gier wykonywane w WUCS w Poznaniu były i są wyłącznie poprzez ich zniszczenie. Dotyczy to również rozstrzygnięć sądowych, w których orzeczono przepadek urządzeń bez równoczesnego nakazu ich zniszczenia.

Terminowość wykonywania orzeczeń sądowych przez komórkę likwidacji towarów została

⁴ Pismo Naczelnika WUCS w Poznaniu nr 398000-CWW-1.0921.2.2025 z 18 września 2025 r., (UNP: 398000-25-168351)

sprawdzona na podstawie losowo wytypowanych do kontroli 15 spraw zidentyfikowanych w próbie kontrolnej określonej pkt a.

Na podstawie kontroli wytypowanych spraw dostrzeżono rozpiętość czasową procesu likwidacji urządzeń do gier liczoną od daty wpływu wniosku o likwidację towaru wraz z ostatecznym /prawomocnym orzeczeniem do daty likwidacji towaru, która wynosiła od skrajnych 26 dni do skrajnych 139 dni (nie wzięto pod uwagę sprawy z pozycji 11 tabeli z uwagi na fakt, że dot. 2016 r.). Kontrolując poszczególne sprawy ustalono, że najodleglejszy termin powyżej 3-4 miesięcy stwierdzono w 8 sprawach, co stanowi 53% próby kontrolnej. Natomiast najkrótszy termin do 30 dni odnotowano w 1 sprawie, co stanowi 6,6 % kontrolowanych spraw. Pozostałe 5 spraw kontrolowanego okresu realizowano w terminie od ponad 1 miesiąca do ponad 2 miesięcy.

Według złożonych wyjaśnień w piśmie Naczelnika WUCS w Poznaniu z 18 września 2025 r. najistotniejszym czynnikiem mającym wpływ na termin przeprowadzenia czynności niszczenia automatów do gier była konieczność zgromadzenia optymalnej ilości urządzeń podlegających likwidacji umożliwiającą przeprowadzenie czynności likwidacyjnych w sposób racjonalny i zgodny z zasadą ekonomiki postępowania. Czynności związane z generowaniem dokumentów WTNN oraz organizacją prac komisji roboczych ds. likwidacji towarów wykonywane są na bieżąco z zachowaniem racjonalności gospodarowania zasobami ludzkimi.

Natomiast czynności techniczne ściśle związane z niszczeniem automatów polegające m.in. na trwałym mechanicznym pozbawianiu ich pierwotnych cech użytkowych oraz przekazywaniem pozostałości podmiotom wyspecjalizowanym w obrocie surowcami wtórnymi wymagają zgromadzenia optymalnej ilości urządzeń do gier podlegających likwidacji. Jest to element w całym procesie likwidacyjnym dotyczącym realizacji orzeczeń przepadku rzeczy, na który organ postępowania wykonawczego nie ma wpływu, a który w sposób istotny wpływa na rozpiętość czasową w realizacji orzeczeń. Jak ustalono, zgromadzenie w danej lokalizacji optymalnej ilości urządzeń podlegających likwidacji wymaga określonego czasu, co powoduje z kolei niezawinione po stronie organu likwidacyjnego wydłużenie procesu likwidacji. Naczelnik WUCS w Poznaniu nie dysponuje środkami technicznymi umożliwiającymi transport urządzeń celem ich „komasacji” w jednej lokalizacji, niemniej w sytuacjach wyjątkowych takie próby są podejmowane.

Czynności związane z przekazywaniem pozostałości zniszczonych automatów do gier podmiotom wyspecjalizowanym w obrocie surowcami wtórnymi nie zostały objęte odrębnymi regulacjami.

Po wykonaniu czynności związanych z trwałym mechanicznym pozbawieniem urządzeń ich pierwotnych cech użytkowych (m.in. uszkodzenie płyty głównej oraz kart pamięci) pozostałości automatów załadowane są na środki transportu (kontenery) podmiotu zajmującego się obrotem surowcami wtórnymi. W trakcie załadunku (przy pomocy dźwigu HDS) pozostałości automatów są dodatkowo uszkodzane. Wszystkie czynności wykonywane są w obecności komisji nadzorującej proces likwidacji automatów do gier. Po przetransportowaniu pozostałości urządzeń kwalifikowanych jako złom mieszany do siedziby podmiotu, towar jest ważony i wystawiany jest dokument PZ stanowiący podstawę do wystawienia dokumentu sprzedaży.

Ponadto, kierując się zasadami ekonomiki postępowania likwidacyjnego oraz zasadami racjonalnego gospodarowania środkami publicznymi czynności związane z niszczeniem urządzeń do gier organizowane są w sytuacji zgromadzenia w jednej lokalizacji – w magazynie minimum 50 (optymalnie 90-100) automatów podlegających likwidacji, co odpowiada objętości dwóch kontenerów przeznaczonych na złom. Związane jest to z kosztami użytkowania wyspecjalizowanych pojazdów służących do załadunku i transportu surowców wtórnych. Przy takiej ilości automatów (odpadów)

podmiot je odbierający nie nalicza kosztów transportu i załadunku urządzeń. Jednocześnie ograniczone zostają koszty związane z funkcjonowaniem komisji ds. niszczenia towarów- zminimalizowana zostaje ilość podróży służbowych do miejsc w których likwidowane są towary. Specyfiką funkcjonowania WUCS w Poznaniu jest duże rozproszenie magazynów, w których przechowywane są, w konsekwencji zniszczone urządzenia do gier (w kontrolowanym okresie 8 lokalizacji).

Ponadto w złożonych wyjaśnieniach⁵ wskazano, że ewentualne wydłużenie czynności likwidacyjnych związanych z koniecznością zgromadzenia odpowiedniej ilości urządzeń do gier przeznaczonych do zniszczenia i związany z tym wydłużony okres ich przechowywania w magazynie nie generuje dodatkowych kosztów ich składowania, a sprzedaż pozostałości po urządzeniach stanowi dochód Skarbu Państwa.

Wskazano, że ilość automatów przeznaczonych do likwidacji (oczekujących na zniszczenie) stanowi niewielką część automatów i innych towarów przechowywanych w magazynach, a ich "udział" w ogólnych kosztach przechowania towarów jest minimalny. Przechowywanie tych urządzeń w magazynie do czasu zgromadzenia optymalnej ich ilości umożliwiającej przeprowadzenie czynności zniszczenia nie generuje dodatkowych kosztów przechowywania, ponieważ ich "obecność" w magazynie nie wpływa na wysokość regulowanego czynszu. W żadnym też przypadku, przechowywanie automatów przeznaczonych do likwidacji (ani też innych towarów przeznaczonych do likwidacji) nie była powodem konieczności wynajmowania dodatkowych powierzchni magazynowych.

W kontrolowanym okresie Izba Administracji Skarbowej w Poznaniu nie zawierała umów z wyspecjalizowanymi podmiotami, których przedmiotem była likwidacja automatów do gier hazardowych.

W Referacie Likwidacji Towarów w miarę posiadanych możliwości technicznych podejmowane są czynności mające na celu zminimalizowanie terminów przewidzianych na likwidację automatów do gier polegające m.in. na transporcie pojedynczych automatów do lokalizacji gdzie te urządzenia mogą być wcześniej zlikwidowane, poszukiwaniem podmiotów wyspecjalizowanych w obrocie surowcami wtórnymi zlokalizowanych w pobliżu miejsc magazynowania urządzeń do gier, „komasowaniem” automatów w jednej lokalizacji przy okazji reorganizacji magazynów. Jak wskazano, optymalizację czynności związanych z likwidacją automatów do gier umożliwiłby pojazd dostawczy z zabudową umożliwiającą transport automatów do gier, o zakup którego wnioskowano.

Zestawienie wykonywanych orzeczeń przekazywane były w okresach miesięcznych do Referatu Nadzoru na Zaległościami Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu zgodnie z dyspozycjami zawartymi w piśmie nr (...). Niezależnie od powyższego, zgodnie z dyspozycją zawartą w piśmie nr (...), w okresach sześciomiesięcznych do Referatu Nadzoru nad Zaległościami Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu przekazywane były informacje dotyczące liczby niewykonanych orzeczeń dotyczących przypadku automatów do gier, daty wpływu orzeczeń do komórki organizacyjnej odpowiedzialnej za likwidację urządzenia oraz liczby automatów, które mimo wydanego orzeczenia nie zostały zlikwidowane.

Według przekazanych informacji w okresie objętym kontrolą zrealizowano orzeczenia o przypadku towarów na rzecz Skarbu Państwa w zakresie likwidacji automatów do gier hazardowych w następujących ilościach:

Rok	Ilość wydanych orzeczeń	Ilość zlikwidowanych urządzeń
-----	-------------------------	-------------------------------

⁵ Mail Kierownika Referatu Likwidacji Towarów z 26 września 2025 r.

2023	344	1165
2024	378	1026

Na dzień rozpoczęcia kontroli tj. 25 lutego 2025 r. było 19 niezrealizowanych orzeczeń dotyczących przepadku urządzeń do gier hazardowych, które wpłynęły do Referatu Likwidacji Towarów w następujących okresach:

Okres wpływu orzeczeń	Ilość orzeczeń	Ilość automatów do gier
24-31.12.2024 r.	3	15
08.01.-21.02.2025 r.	16	84

Według złożonych wyjaśnień⁶ orzeczenia pozostawały niezrealizowane głównie z uwagi na okoliczności związane z brakiem odpowiedniej ilości urządzeń w danej lokalizacji uzasadniających podjęcie czynności likwidacyjnych. Urządzenia do gier objęte ww. rozstrzygnięciami przechowywane były w magazynach depozytowych znajdujących się w czterech lokalizacjach: (...), (...), (...) i (...). Czynności likwidacyjne dotyczące tych urządzeń przeprowadzono 27 marca i 10 kwietnia 2025 r. Podkreślono, że ostatnie czynności w kontrolowanym okresie 2024 r. związane z niszczeniem automatów do gier przeprowadzono 19 grudnia 2024 r. i na ten dzień wszystkie orzeczenia dotyczące likwidacji automatów do gier pozostawały zrealizowane.

Czynności związane z likwidacją ruchomości w tym automatów do gier, podlegają wykonaniu pod nadzorem komisji powoływanej przez organ postępowania wykonawczego. Członkowie komisji ds. likwidacji towarów, którzy wykonują czynności związane m.in. z szacowaniem wartości towarów, kwalifikowaniem towarów do zniszczenia, proponowaniem właściwego sposobu likwidacji nie uczestniczą w czynnościach związanych z nadzorem nad likwidacją towarów przez zniszczenie. Składy komisji roboczych, w miarę możliwości związanych z dostępnością członków, są rotowane.

Zasady pracy komisji do spraw likwidacji towarów określone zostały w „Instrukcji prowadzenia przez urzędy skarbowe woj. wielkopolskiego oraz Urząd Celno-Skarbowy w Poznaniu postępowań likwidacyjnych” stanowiącej załącznik do Zarządzenia Nr (...) Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z dnia 3 stycznia 2023 r. ze zmianami oraz w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 czerwca 2016 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu niszczenia przedmiotów, których przepadek orzekł sąd (Dz.U. z 2016 r., poz. 943).

W kontrolowanym okresie następującymi regulacjami wewnętrznymi Naczelnik WUCS w Poznaniu powołał komisje:

1. Decyzją Nr (...) Naczelnika Wielkopolskiego Urzędu Celno-Skarbowego w Poznaniu z dnia 1 marca 2023 r. w sprawie powołania komisji ds. niszczenia towarów (skład 18 osobowy),
2. Decyzją Nr (...) Naczelnika Wielkopolskiego Urzędu Celno-Skarbowego w Poznaniu z dnia 1 marca 2023 r. w sprawie powołania komisji ds. likwidacji towarów (skład 14 osobowy),
3. Procedurą Nr (...) Naczelnika Wielkopolskiego Urzędu Celno-Skarbowego w Poznaniu z dnia 8 lutego 2024 r. w sprawie powołania komisji ds. niszczenia towarów (skład 20 osobowy),
4. Procedurą Nr (...) Naczelnika Wielkopolskiego Urzędu Celno-Skarbowego w Poznaniu z dnia 8 lutego 2024 r. w sprawie powołania komisji ds. likwidacji towarów (skład 20 osobowy),

Skład osobowy komisji ds. niszczenia towarów oraz komisji ds. likwidacji ustalany jest

⁶ Pismo Naczelnika WUCS w piśmie nr (...) z 18 września 2025 r. (UNP: (...))

za pośrednictwem poczty elektronicznej, na podstawie propozycji kierowników komórek organizacyjnych WUCS w Poznaniu. Z uwagi na charakter wykonywanych czynności oraz oczekiwaną dyspozycyjność, preferowane są osoby mające status funkcjonariusza oraz pracujące/pełniące służbę w siedzibie WUCS w Poznaniu (ul. Krańcowa 28, Poznań). Z uwagi na zakres wykonywanych czynności (likwidacja towarów) obligatoryjnie w skład komisji wchodzi funkcjonariusze Referatu Likwidacji Towarów.

Czynności związane ze sprawowaniem nadzoru nad fizycznym niszczeniem towarów (automatów do gier) w kontrolowanym okresie wykonywane były w magazynach mieszczących się w następujących lokalizacjach:

- (...),
- (...),
- (...),
- (...),
- (...),
- (...),
- (...),
- (...).

W kontrolowanym okresie pozostałości automatów do gier przekazywane były następującym podmiotom:

- (...),
- (...).

W celu ograniczenia ryzyka korupcji w postępowaniu likwidacyjnym wdrożone zostały działania polegające na:

- rozdzieleniu czynności urzędniczych przez stosowanie zasady „wielu par oczu”,
- powoływaniu komisji ds. likwidacji towarów oraz komisji ds. niszczenia towarów w trybie procedur wydawanych przez Naczelnika WUCS w Poznaniu, w skład których wchodzi pracownicy i funkcjonariusze innych komórek organizacyjnych,
- rotowaniu w miarę dostępności składu komisji roboczych,
- objęciu czynności niszczenia automatów bezpośrednią kontrolą funkcjonalną.

Niemniej Naczelnik WUCS w Poznaniu po przeprowadzonej kontroli instytucjonalnej nr (...) dot. weryfikacji prawidłowości dokonywania wpłat depozytów pieniężnych, przechowywanych w kasie Oddziału Celnego, na konto sum depozytowych w rejestrze ryzyk korupcyjnych na 2024 r. wskazał ryzyko związane z brakiem przekazania na konto sum depozytowych środków pieniężnych zdeponowanych w kasie urzędu. W wyniku przedmiotowej kontroli obejmującej zagadnienia związane z przypadkiem dowodów rzeczowych na rzecz Skarbu Państwa nie zdiagnozowano ryzyka korupcyjnego.

c) Terminowość przekazywania prawomocnych orzeczeń sądowych wydanych przez sądy z komórek dochodzeniowo śledczych i śledczych do komórki rachunkowości budżetowej Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu

Zgodnie z zapisami Instrukcji dotyczącej sposobu prowadzenia gospodarki magazynowej w magazynach depozytowych i likwidacyjnych w Wielkopolskim Urzędzie Celno - Skarbowym w Poznaniu oraz w Urzędach Skarbowych województwa wielkopolskiego stanowiącej załącznik do Zarządzenia Nr (...), środki pieniężne wyjęte z automatów do gier deponuje się poprzez wpłatę na

konto sum depozytowych Izby. Szczegółowe zasady postępowania z tymi środkami zostały zawarte w „Procedurze postępowania z zabezpieczonymi środkami płatniczymi oraz innymi przedmiotami wartościowymi w ramach zastępczej obsługi kasowej w Wielkopolskim Urzędzie Celno-Skarbowym w Poznaniu” wprowadzonej Zarządzeniem Naczelnika Wielkopolskiego Urzędu Celno-Skarbowego w Poznaniu Nr (...) z 23 czerwca 2023 r.

O dokonanych wpłatach na rachunek sum depozytowych Izby, komórki dochodzeniowo-śledcze lub komórki śledcze informują komórkę rachunkowości budżetowej Izby, przekazując kopie prawomocnego orzeczenia o przeпадku środków pieniężnych na rzecz Skarbu Państwa wraz z wnioskiem o wykonanie orzeczenia sądu poprzez przekazanie środków pieniężnych na rachunek dochodów Skarbu Państwa. Do wniosków o przeпаdek środków pieniężnych najczęściej dołączane są oprócz kserokopii odpisu prawomocnego orzeczenia sądowego, kserokopie dowodów wpłat, pokwitowań, protokoły oględzin, protokoły komisijnego przeliczenia środków pieniężnych, kserokopie wykazu dowodów rzeczowych.

Terminowość przekazywania prawomocnych rozstrzygnięć wydanych przez sądy z komórek dochodzeniowo-śledczych została sprawdzona na podstawie wytypowanych losowo do kontroli 15 spraw (od 1 do 15 pozycji tabeli) dotyczących wykonywania orzeczeń o przeпадku rzeczy na rzecz Skarbu Państwa wraz z prawomocnymi orzeczeniami sądowymi, które wpłynęły w latach 2016 r., 2022r., 2023 r., 2024 r.

- Próbę kontrolną wyłöniono na podstawie:
- raportu wygenerowanego z systemu informatycznego ZEFIR2 - wszystkie automaty w likwidacji w WUCS w Poznaniu;
- przesłanego z WUCS w Poznaniu zestawienia wniosków przekazanych do komórki rachunkowości budżetowej Izby wraz ze skanami odpisów prawomocnych wyroków sądowych w zakresie dokonania przeпадku na rzecz Skarbu Państwa środków pieniężnych wyjętych z automatów, przechowywanych na koncie sum depozytowych Izby.

Dane badanych spraw zostały zobrazowane w poniższej tabeli wraz z pozostałymi danymi uzupełnionymi przez organ:

L.p.	Nr sprawy	Sygnatura sądowa	Data wpływu rozstrzygnięcia sądowego do organu/data uprawomocnienia się wyroku		Kwota zabezpieczona/kwota wpłaty	Data wpłaty na konto sum depozytowych	Data przekazania przypadku do komórki rachunkowości budżetowej IAS lub wniosku o likwidację depozytu do właściwego US	Różnica (liczba dni między datą wpływu rozstrzygnięcia sądowego do Urzędu a datą wniosku do komórki rachunkowości Izby, Urzędu)
1	2	3	4		5	6	7	8
1	(...)	(...)	05.07.2023 r.	29.06.2023 r.	10,00 3420,00 3000,00 10,00	29.11.2018 r. 4.04.2019 r. 28.01.2019 r. 4.04.2019 r.	11.07.2023 r.	6 dni
2	(...)	(...)	6.10.2022 r. - odesłane do sprostowania oczywistej pomyłki, 23.12.2022 r. – wpływ prawomocnego wyroku sprostowaniu omyłki	9.09.2022 r.	5100,00	24.08.2017 r.	09.08.2023 r.	229 dni (ponad 7 miesięcy)
3	(...)	(...)	4.04.2022 r.	15.09.2015 r.	960,00	23.05.2014 r.	14.02.2024 r.	681 dni
4	(...)	(...)	15.02.2024 r.	13.01.2024 r.	330,00 435,00 460,00	11.08.2023 r. 11.08.2023 r. 11.08.2023 r.	19.02.2024 r.	4 dni
5	(...)	(...)	09.02.2024 r.	24.01.2024 r.	935,00	11.07.2019 r.	03.04.2024 r.	54 dni
6	(...)	(...)	05.10.2022 r.	6.09.2022 r.	1514,00 1045,00	26.01.2017 r. 26.01.2017 r.	31.07.2023 r.	9 miesięcy (299 dni)

7	(...)	(...)	22.08.2023 r.	04.08.2023 r.	1920,00 1680,00	09.10.2019 r. 09.10.2019 r.	23. 08.2023 r.	1 dzień
8	(...)	(...)	22.02.2023 r.	17.01.2023 r.	55,00 490,00 370,00	03.09.2018 r. 03.09.2018 r. 03.09.2018 r.	18.12.2024 r.	665 dni (1 rok, 9 miesięcy i 26 dni)
9	(...)	(...)	26.04.2023 r.	05.05.2023 r.	740,00	03.09.2022 r.	16.05.2023 r.	20 dni
10	(...)	(...)	03.04.2023 r.	03.03.2023 r.	530,00 380,00	16.06.2021 r. 09.12.2020 r.	05.04.2023 r.	2 dni
11	(...)	(...)	29.04.2016 r.	14.04.2016 r.	600,00 400,00	11.02.2016 r. 11.02.2016 r.	07.10.2024 r.	ponad 8 lat
12	(...)	(...)	14.08.2024 r.	26.04.2024 r.	3055,00 3590,00 2955,00 1628,00 270,00	02.06.2017 r.	23.08.2024 r.	9 dni
13	(...)	(...)	19.04.2023 r.	1.04.2023 r.	2920,00	21.04.2021 r.	21.04.2023 r.	2 dni
14	(...)	(...)	16.03.2023 r.	01.03.2023 r.	2210,00	24.09.2021 r.	08.05.2023 r.	53 dni
15	(...)	(...)	24.06.2024 r.	23.05.2024 r.	70,00	22.02.2022 r.	08.07.2024 r.	14 dni
16	(...) (likwidacja niepodjętych depozytów)	(...)	22.09.2023 r.	7.09.2023 r.	125,00	22.01.2015 r.	09.01.2024 r. data wniosku o likwidację do US (...).	109 dni

Kwestia przekazywania wniosków o przepadek środków pieniężnych wraz z kserokopiami odpisów wyroków sądowych do komórki rachunkowości budżetowej (Referatu Rachunkowości Budżetowej IFR1) IAS w Poznaniu nie została uregulowana żadną procedurą. W złożonych wyjaśnieniach⁷ organ wskazał na brak wewnętrznych regulacji w zakresie terminu przekazywania orzeczeń sądu do Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu. Naczelnik WUCS w Poznaniu w kontrolowanym okresie nie podejmował próby uregulowania tej kwestii, jak wyjaśnił nie jest dysponentem sum depozytowych IAS w Poznaniu.

Niemniej w ocenie kontrolującej należałoby rozważyć wdrożenie procedury regulującej przedmiotową kwestię. Moment przekazania wniosków o przepadek środków pieniężnych wraz z kserokopiami odpisów wyroków sądowych w sposób istotny wpływa na terminowość wykonania orzeczenia przez dysponenta sum depozytowych. Nadto w Wystąpieniu pokontrolnym z 9 marca 2022 r. nr (...) dot. kontroli przeprowadzonej w WUCS w Poznaniu w temacie „Weryfikacja informacji sygnałnej wskazanej w piśmie Naczelnika Wielkopolskiego Urzędu Celno-Skarbowego w Poznaniu z dnia 11 grudnia 2020 r.” Dyrektor Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu zalecił między innymi *„Niezwłocznie przekazywać odpisy prawomocnych orzeczeń sądów w celu ich wykonania w części dotyczącej przepadku na rzecz Skarbu Państwa środków pieniężnych wyjętych z zatrzymanych automatów do gier wraz z bankowym dowodem wpłaty potwierdzającym dokonanie wpłaty środków pieniężnych, co do których zapadło orzeczenie sądu (bankowy dowód wpłaty nie może budzić wątpliwości, co do jego identyfikacji w sprawie). W trybie natychmiastowym przekazać do realizacji orzeczenia sądowe, których brak przekazania do realizacji stwierdzono w trakcie kontroli wewnętrznej i które nie zostały dotychczas przekazane Dyrektorowi Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu”*. Ustalenia obecnej kontroli instytucjonalnej wskazują, że powyższe zalecenie nie w każdym przypadku jest realizowane.

Podkreślić należy, że zgodnie z art. 31 § 4 K.k.s. przedmioty objęte przepadkiem przechodzą na własność Skarbu Państwa z chwilą uprawomocnienia się orzeczenia. W sytuacji, zatem, gdy orzeczenie karne stało się prawomocne, powstała podstawa prawna do przekazania środków pieniężnych, których przepadek orzeczono na rachunek dochodów Budżetu Państwa. W uzupełnieniu należy wskazać, że według opinii radcy prawnego wyroki sądowe powinny być realizowane, co najmniej w części, w której zidentyfikowano co do nich wpłaty na rachunku depozytowym IAS w Poznaniu.

Dokonując analizy danych zaprezentowanych w powyższej tabeli pod kątem terminowości przekazywania wniosków o przepadek środków pieniężnych wraz z załączonymi kserokopiami odpisów orzeczeń sądowych i innych dokumentów z przeprowadzonych czynności procesowych postępowania związanych z zabezpieczeniem środków pieniężnych (bankowe dowody wpłaty, protokoły oględzin, pokwitowania przyjęć środków pieniężnych, kserokopie komisijnego przeliczenia środków pieniężnych, wykazy dowodów rzeczowych, protokoły przeszukania) do komórki rachunkowości budżetowej, rozpiętość czasowa licząc od daty wpływu prawomocnego wyroku/postanowienia do WUCS wyniosła od 1 dnia do 8 lat. Kontrola poszczególnych terminów przekazania prawomocnych rozstrzygnięć wykazała, że do 30 dni nastąpiło przekazanie w 8 sprawach, co stanowi 53 % badanych spraw z kontrolowanego okresu. Zauważyć należy, że im bardziej odległy termin zapadłego prawomocnego rozstrzygnięcia sądowego (np. z 2016 r.) tym opóźnienia w przekazywaniu orzeczeń były bardziej znaczące, gdyż w skrajnym wypadku termin ten wyniósł nawet 8 lat – poz. 11 sprawy w tabeli. Jeszcze w dwóch sprawach stwierdzono znaczne (niemal 2 - letnie) opóźnienia w przekazywaniu orzeczeń sądowych – w jednej sprawie pod poz. 3 przekazanie nastąpiło po 681 dniach, w drugiej po 665 dniach w sprawie pod nr 8. W pozostałych 4 sprawach termin przekazania

⁷ Pismo Naczelnika WUCS w Poznaniu z 27 sierpnia 2025 r., nr (...) (UNP: (...))

prawomocnych rozstrzygnięć nastąpił w czasokresie 53 dni, 54 dni oraz w dwóch sprawach (poz. 2 i poz. 6 tabeli) z terminem ponad 7 i 9 miesięcznym.

W złożonych wyjaśnieniach⁸ organ wskazał, że terminy przekazywania wniosków o przepadek środków pieniężnych wynikały w szczególności ze znacznego obciążenia pracą i obowiązkami funkcjonariuszy i pracowników dochodzeniowo-śledczych:

- ilości wpływających spraw przekazywanych z Urzędów Skarbowych, z komórek kontroli i realizacji Urzędu, zawiadomień zewnętrznych,
- konieczności priorytetowego podejmowania czynności procesowych w sprawach, w których zbliża się termin przedawnienia,
- występujących w większości zawitych spraw i związana z tym ilość i terminowość podejmowanych czynności,
- spotkań z prokuratorami nadzorującymi postępowania,
- występowaniem przed sądami w toczących się sprawach jako oskarżyciele.

Wpływ na podejmowane czynności w omawianym zakresie zgodnie z wyjaśnieniami miały również ilość czynności procesowych podejmowanych w sprawach, np.: wprowadzony obowiązek ustalania majątku osób podejrzanych, dokonywanie zabezpieczenia tego majątku przez komórki dochodzeniowo-śledcze, składanie pism procesowych do sądu w związku z wpływającymi zażaleniami na czynności itp.

Funkcjonariusze i pracownicy komórek dochodzeniowo-śledczych poza prowadzonymi postępowaniami zobowiązani są również do udziału w obowiązkowych szkoleniach, naradach, przygotowują realizację w terenie w sprawach prowadzonych w Urzędzie a także zleconych w ramach pomocy prawnych z innych urzędów lub powierzonych przez prokuraturę (np. funkcjonariusze komórek dochodzeniowo-śledczych jako dowódcy tych czynności, organizują noclegi, zabezpieczają koszty związane z realizacją, przydzielają zadania, nadzorują prawidłowość zebranego materiału dowodowego, współpracują z prokuraturą w zakresie zatwierdzania czynności, opracowują stanowiska do żądań złożonych przez uczestników czynności np. zażaleń składanych na przeprowadzone czynności), co niewątpliwie ma wpływ na obciążenie pracą w komórkach i terminy podejmowane w zakresie kierowania wniosków do komórki rachunkowości budżetowej Izby lub innych czynności związanych z przeпадkiem rzeczy i środków pieniężnych.

Jednocześnie, w pozycji 16 tabeli ujęto sprawę związaną z likwidacją niepodjętego depozytu w postaci automatów do gier oraz środków pieniężnych w kwocie 125,00 zł (zatrzymanych i wpłaconych 22 stycznia 2015r. na konto sum depozytowych Izby Celnej w Poznaniu – (...)).

Jak wyjaśniono, postępowania likwidacyjne w sprawach, w których orzeczono likwidację niepodjętych depozytów realizowane były i są w sposób analogiczny, jak w zakończonych postępowaniach karnych skarbowych. Urządzenia do gier objęte tymi rozstrzygnięciami likwidowane są poprzez ich zniszczenie. Orzeczenia w których stwierdzono likwidację niepodjętych depozytów w postaci środków pieniężnych kierowane są do wykonania do właściwych miejscowo naczelników urzędów skarbowych (ze względu na siedzibę sądu I instancji orzekającego likwidację depozytu).

W powołanej sprawie objętej kontrolą ustalono, że Naczelnik WUCS w Poznaniu skierował 9 stycznia 2024 r. do Naczelnika Urzędu Skarbowego Poznań-Wilda wniosek o likwidację niepodjętego depozytu w postaci środków pieniężnych (125,00 zł) wraz z uwierzytelnioną kopią odpisu postanowienia Sądu Rejonowego w (...) z 21 czerwca 2023 r., sygn. (...) oraz z wyszczególnionymi załącznikami w postaci

⁸ Pismo Naczelnika WUCS w Poznaniu nr (...) z 18 września 2025 r. (UNP: (...)).

dowodu wpłaty pieniędzy, pokwitowania (...), pisma do IC w Poznaniu. Powyższe działanie zrealizowano zgodnie z art. 10 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o likwidacji niepodjętych depozytów (Dz. U. z 2006 r., nr 208 poz. 1537), cyt. "Depozyt, który przeszedł na własność Skarbu Państwa, przechowujący depozyt przekazuje naczelnikowi właściwego urzędu skarbowego". Termin przekazania uwierzytelnionej kopii odpisu postanowienia Sądu Rejonowego wniósł 125 dni od dnia wpływu orzeczenia do organu, czyli był odległy. Z akt sprawy wynika, że w piśmie z 25 stycznia 2024r. Naczelnik US Poznań-Wilda zwrócił się do Pierwszego Działu Rachunkowości Budżetowej Izby o przekazanie (zatrzymanych i wpłaconych 22 stycznia 2025 r. na konto sum depozytowych Izby Celnej w Poznaniu) 125,00 zł na rachunek depozytowy organu egzekucyjnego US Poznań-Wilda.

Podsumowując należy wskazać, że wyroki/postanowienia sądowe, które wpłynęły do kontrolowanego organu w badanym okresie zostały przekazane do komórki rachunkowości budżetowej Izby w znacznie krótszym przedziale czasowym (ponad połowa badanych spraw w terminie do 30 dni) w porównaniu do okresów wcześniejszych np. z 2022 r. gdzie termin ten wyniósł od ponad 7 miesięcy do niemal 2 lat, a w odniesieniu do 2016 r. termin ten wyniósł ponad 8 lat. Wobec powyższego w kontrolowanym okresie stwierdzono znaczącą poprawę terminów przekazania prawomocnych rozstrzygnięć, weryfikując poszczególne sprawy.

Należy zauważyć, że obowiązująca Procedura postępowania z zabezpieczonymi środkami płatniczymi oraz innymi przedmiotami wartościowymi w ramach zastępczej obsługi kasowej w Wielkopolskim Urzędzie Celno-Skarbowym w Poznaniu wdrożona Zarządzeniem nr (...) Naczelnika Wielkopolskiego Urzędu Celno-Skarbowego w Poznaniu z dnia 23 czerwca 2023 r., nie określa terminu, w jakim należy przekazywać prawomocne orzeczenie do komórki rachunkowości budżetowej.

Mając zatem na uwadze przeprowadzoną analizę terminowości przekazywania prawomocnych orzeczeń sądowych wraz z wnioskami o przepadek i likwidację środków pieniężnych na podstawie spraw wyłonięj próby kontrolnej, pomimo widocznej poprawy, w ocenie kontrolującej należałoby rozważyć uregulowanie tej kwestii regulacją wewnętrzną. Wyznaczenie terminu przekazywania prawomocnych rozstrzygnięć do Izby pozwoli zdyscyplinować osoby realizujące zadanie i usprawnić działania w tym zakresie. Przedstawione terminy przekazywania wniosków z dyspozycją przekazania kwoty pochodzącej z automatów do gier, z konta sum depozytowych na konto dochodów budżetowych wymagają nadal dalszego monitorowania i nadzoru ze strony kierownictwa jednostki.

W ramach analizy wpisów w systemie ESKS stwierdzono w odniesieniu do dwóch kontrolowanych spraw (...), (...) oraz (...) brak wpisów dotyczących wniosków kierowanych do komórki rachunkowości budżetowej Izby o przepadek środków pieniężnych. W złożonych wyjaśnieniach wskazano, że brak wpisów w systemie ESKS wynika z ich nieobligatoryjnego charakteru. W systemie ESKS wpisy dotyczące wniosków kierowanych do komórki rachunkowości Izby o przepadek środków pieniężnych są wpisami dokonywanymi po zakończeniu postępowania, a zatem nie mają przymiotu czynności procesowej. Zatem są to wpisy fakultatywne, porządkowe, oznaczone w systemie ESKS symbolem „U”.

Bezspornie wpis dot. przekazania wniosku do rachunkowości budżetowej Izby nie stanowi obligatoryjnego wpisu do systemu ESKS, ale pomimo, że nie jest obowiązkowy, to we wszystkich pozostałych kontrolowanych sprawach wpisy takie zostały dokonane. Pozostali pracownicy/funkcjonariusze dla zobrazowania kompletności danych, informacji w sprawie, zapisów w tym zakresie dokonali.

Ponadto mając na uwadze fakt, że terminowość przekazywania przedmiotowych wniosków odbywa się w znacznej rozpiętości czasowej należałoby rozważyć ujednolicenie wymagalności dokonywanych zapisów w systemie, nawet tych nieobligatoryjnych chociażby w celu usprawnienia prowadzenia

nadzoru przez kierownictwo, poprawy współpracy i transparentności rozliczeń z komórką rachunkowości budżetowej z powyższego obowiązku, czy pozyskania danych z systemu informatycznego dot. kompletności informacji dot. prowadzonych spraw. W ocenie kontrolującej zadaniem pracowników/funkcjonariuszy jest, aby system służący wymianie informacji i czerpaniu wiedzy był aktualizowany zgodnie z biegiem toczącego się dochodzenia/śledztwa i wykonywanych w nim czynności. Zatem, system ESKS powinien odzwierciedlać stan rzeczy, w jak najbardziej istotnym zakresie.

3. Uprawnienia do systemów informatycznych

Zagadnienie zbadano w oparciu o dane zawarte w systemie Qasystent – raporty nadanych uprawnień użytkownika w aplikacjach w określonym przedziale czasowym 2023-2024 (raport z 24.09.2025 r.) oraz raportu ZPB0002-POD lista użytkowników WUCS z systemu ESKS (raport z 4.09.2025 r.) i raportów użytkownika do systemu ZEFIR-2 (raporty z 4.09.2025 r.).

Przedmiotowym badaniem objęto wybranych losowo pracowników/funkcjonariuszy z komórek dochodzeniowo-śledczych oraz komórki likwidacji towarów:

CZS/CDS

(...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...).

COL/CWL

(...), (...), (...), (...), (...).

W wyniku czynności kontrolnych ustalono, że wytypowani użytkownicy posiadali nadane uprawnienia do jednego z systemów ESKS/ZEFIR2 lub do obu systemów w zależności od zakresu realizowanych zadań w komórce. W przypadku użytkownika systemu ESKS (...) z uwagi na odejście z administracji (w CZS2 do 30.04.2023 r.) dostęp do systemu został odebrany (15 - 16.05.2023 r.). Natomiast w komórce likwidacji towarów funkcjonariusz (...) w okresie pełnienia służby w Referacie nie miał nadanych uprawnień do systemu ZEFIR-2. Powyższe argumentowano faktem wykonywania zadań pomocowych w magazynie depozytowym oraz wspomagających, nie wymagających korzystania z dostępu do systemu. Ponadto wyjaśniono, że wyznaczenie funkcjonariuszowi miejsca pełnienia służby (w początkowym okresie o charakterze czasowym), a następnie stałym, miało charakter tymczasowy, do czasu wyznaczenia mu miejsca służby w Oddziale Celnym Port Lotniczy Ławica.

Na okoliczność weryfikacji dostępu i nadanych uprawnień do wskazanych systemów informatycznych Naczelnik WUCS w Poznaniu złożył wyjaśnienia⁹.

W okresie objętym kontrolą tj. 2023- 2024 dokonywano weryfikacji kont użytkowników systemu informatycznego ESKS. W pierwszej kolejności weryfikacji zasadności posiadania przez użytkowników kont w ESKS dokonywali kierownicy komórek dochodzeniowo-śledczych. Osoby pełniące służbę lub pracujące w takiej komórce obowiązkowo miały nadane uprawnienia czyli byli użytkownikami systemu ESKS. W momencie odejścia osoby z komórki dochodzeniowo-śledczej uprawnienia do systemu zostały odebrane.

W drugiej kolejności weryfikacji zasadności posiadania kont w systemie informatycznym ESKS dokonywał koordynator merytoryczny ESKS w IAS w Poznaniu. Czynności weryfikacji kont odbywały się albo na polecenie właściciela biznesowego systemu ESKS – Departamentu Zwalczania Przestępczości Ekonomicznej Ministerstwa Finansów albo z inicjatywy własnej koordynatora. Zatem w przypadku stwierdzenia, że uprawnienia do systemu ESKS danej osobie są zbędne z uwagi na zmianę komórki organizacyjnej, w której dostęp do systemu nie jest potrzebny lub z uwagi na odejście ze służby/pracy, odpowiednie wnioski o odebranie uprawnień do ESKS były kierowane do Dyrektora

⁹ Pismo Naczelnika WUCS w Poznaniu z 27 sierpnia 2025 r., nr (...) (UNP: (...))

IAS w Poznaniu przez koordynatora merytorycznego ESKS lub ostatniego bezpośredniego przełożonego użytkownika. Jednocześnie należy wyjaśnić, że polecenia właściciela biznesowego systemu ESKS, co do procesu weryfikacji uprawnień w systemie ESKS miały charakter ogólnopolski. Natomiast weryfikacja kont użytkowników systemu ZEFIR-2 według złożonych wyjaśnień podlegała weryfikacji w chwili podjęcia służby w Referacie Likwidacji Towarów, jej zakończenia lub w wyniku zmiany zakresu obowiązków.

Weryfikacji terminowości i poprawności wprowadzania danych do systemu ZEFIR-2 przez funkcjonariuszy komórki dokonywał Kierownik Referatu. Kontrola realizowana była w ramach czynności związanych z prowadzonym nadzorem nad wykonywaniem zadań komórki oraz przeprowadzonymi kontrolami funkcjonalnymi dotyczącymi prawidłowości wykonywania orzeczeń w zakresie likwidacji towarów.

Brak uwag.

4. Upoważnienia

W okresie objętym kontrolą w Wielkopolskim Urzędzie Celno- Skarbowym w Poznaniu obowiązywała Wewnętrzna Procedura Postępowania Nr (...) Naczelnika Wielkopolskiego Urzędu Celno-Skarbowego w Poznaniu z dnia 22 grudnia 2021 r. w sprawie zasad przygotowywania, ewidencjonowania, przechowywania, monitorowania aktualności i utraty mocy obowiązującej upoważnień do podejmowania czynności w imieniu Naczelnika Wielkopolskiego Urzędu Celno-Skarbowego w Poznaniu oraz pełnomocnictw przygotowywanych i wydawanych w Wielkopolskim Urzędzie Celno-Skarbowym w Poznaniu.

Rejestr upoważnień, pełnomocnictw w Wielkopolskim Urzędzie Celno-Skarbowym w Poznaniu prowadzony jest w formie elektronicznej (Excel) i przechowywany jest w Dziale Wsparcia (CWW-1).

Z uwagi na zakres kontroli weryfikacją objęto wybrane losowo przesłane skany udzielonych upoważnień w kontrolowanym okresie pracownikom zatrudnionym w komórkach dochodzeniowo-śledczych i komórce likwidacji towarów: (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...) oraz prowadzony rejestr upoważnień i pełnomocnictw.

Przedmiotowe upoważnienia dotyczyły, w szczególności:

pracownicy komórki likwidacji towarów

- umocowanie do podpisywania pism i wezwań sporządzanych na podstawie wskazanych przepisów Ordynacji podatkowej w imieniu Naczelnika WUCS w ramach prowadzonych spraw z wyłączeniem pism adresowanych za granicę,
- pism kierowanych przez Referat Likwidacji Towarów do innych komórek organizacyjnych WUCS w Poznaniu,
- informacji i zawiadomień o podejmowanych i zakończonych czynnościach związanych z likwidacją towarów,
- dokumentów księgowych generowanych w związku ze sprzedażą likwidacyjną towarów,
- do reprezentowania Naczelnika Urzędu przed sądami powszechnymi, administracyjnymi lub organami administracji publicznej w zakresie prowadzonych przez siebie spraw,
- do zatwierdzania pod względem merytorycznym dokumentów kosztowych związanych z realizacją zadań wykonywanych przez Referat Likwidacji Towarów,
- do zlecania podmiotom zewnętrznym usług związanych z realizacją zadań wykonywanych przez Referat Likwidacji Towarów.

W przypadku kierownika komórki oraz osoby upoważnionej do działania wz. Kierownika Referatu Likwidacji Towarów w czasie jego nieobecności w służbie upoważnienie rozszerzono do podejmowania rozstrzygnięć i podpisywania pism oraz zajmowania stanowiska we wszystkich sprawach

z wyłączeniem zastrzeżonych do podpisu Naczelnika WUCS w Poznaniu, zastępcy Naczelnika WUCS w Poznaniu. W przypadku kierownika komórki dodatkowo upoważniono do sprawowania kontroli funkcjonalnej w stosunku do podległej komórki organizacyjnej.

– Upoważnienia zostały wydane na podstawie art. 143 § 1, § 2 pkt 3, § 3 w zw. z art. 13 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa, art. 268a ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeksu postępowania administracyjnego oraz art. 11 ust. 1 pkt 6 w zw. z art. 33 i 39 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej, § 23 i § 24 zarządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lutego 2019 r. w sprawie organizacji Krajowej Informacji Skarbowej, izby administracji skarbowej, urzędu skarbowego, urzędu celno-skarbowego i Krajowej Szkoły Skarbowości oraz nadania im statutów, art. 69 ust. 1 pkt 1 i art. 73 ustawy z dnia 19 marca 2004 r. Prawo Celne, § 8 ust. 5 pkt 1 załącznika do zarządzenia nr 215/2021/zarządzenia nr 49/2024, działu II rozdziału 6 ustawy z dnia 17 czerwca 1956 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Wszystkie okazane upoważnienia ((...), (...), (...), (...), (...)) obowiązywały wstecz (data obowiązywania była wcześniejsza niż data wydania upoważnienia). W ocenie kontrolującej osoba upoważniona podejmując rozstrzygnięcie lub podpisując pisma musi wiedzieć do czego została upoważniona. Czynności realizowane przez pracowników urzędu powinny wynikać z indywidualnego upoważnienia Naczelnika Urzędu udzielonego w formie pisemnej. Upoważnienie nie powinno budzić żadnych wątpliwości, co do jego prawidłowości, bowiem wywiera znaczący skutek na działalność kontrolowanej jednostki.

Okazane upoważnienia zostały zarejestrowane w rejestrze upoważnień i pełnomocnictw wydanych przez Naczelnika WUCS w Poznaniu. Skontrolowane upoważnienia wydane w kontrolowanym okresie zostały podpisane przez osoby do tego upoważnione: Naczelnika Urzędu lub w zastępstwie Naczelnika Zastępcę Naczelnika Urzędu. Badane upoważnienia zawierały potwierdzenie przyjęcia papierowych upoważnień przez złożenie podpisu i podanie daty przez osobę potwierdzającą przyjęcie dokumentu.

pracownicy komórek dochodzeniowo-śledczych

– umocowanie do realizacji zadań Naczelnika WUCS w Poznaniu, w tym, w szczególności do wykonywania czynności procesowych w imieniu Naczelnika WUCS w Poznaniu w sprawach o przestępstwa skarbowe i wykroczenia skarbowe, w sprawach o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 15 i 16a ustawy o KAS, w sprawach o których mowa w art. 33 ust. 1 pkt 10 ustawy o KAS, dotyczących przestępstw określonych w ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości za wyjątkiem podpisywania wymienionych dokumentów – aktów oskarżenia, wskazanych wniosków, wskazanych postanowień, pełnomocnictw.

W przypadku kierowników komórek rozszerzono upoważnienie do podejmowania rozstrzygnięć i podpisywania pism oraz zajmowania stanowiska we wszystkich sprawach z zakresu bezpośrednio nadzorowanej komórki organizacyjnej.

W przypadku pracowników/funkcjonariuszy komórek dochodzeniowo-śledczych upoważnienia zostały wydane na podstawie art. 11 ust. 1 pkt 6 w zw. z art. 33 i 39 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej, art. 118 § 1 pkt 2 i § 3 ustawy z dnia 10 września 1999 roku – Kodeks karny skarbowy, § 23 i § 24 zarządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lutego 2019 r. w sprawie organizacji Krajowej Informacji Skarbowej, izby administracji skarbowej, urzędu skarbowego, urzędu celno-skarbowego i Krajowej Szkoły Skarbowości oraz nadania im statutów.

Okazane upoważnienia: nr (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...) podobnie, jak w poprzedniej komórce obowiązywały wstecz (data obowiązywania była wcześniejsza niż data wydania upoważnienia). Należy podkreślić, że tylko prawidłowo udzielone upoważnienie daje

pracownikowi prawo do załatwiania sprawy w imieniu organu. Działanie pracownika bez upoważnienia organu ma znamiona rażącego naruszenia prawa, powodującego nieważność danej czynności.

Okazane upoważnienia zostały zarejestrowane w rejestrze upoważnień i pełnomocnictw wydanych przez Naczelnika WUCS w Poznaniu. Skontrolowane upoważnienia wydane w kontrolowanym okresie zostały podpisane przez osoby do tego upoważnione: Naczelnika Urzędu lub osobę zastępującą Naczelnika, Zastępcę Naczelnika Urzędu. Badane upoważnienia zawierały potwierdzenie przyjęcia papierowych upoważnień przez złożenie podpisu i podanie daty przez osobę potwierdzającą przyjęcie dokumentu.

Podsumowując, upoważnienie nie powinno budzić żadnych wątpliwości, co do jego prawidłowości, bowiem wywiera znaczący skutek na działalność kontrolowanej jednostki.

Pracownik nie może dokonywać czynności bez pisemnego upoważnienia, z którym się nie zapoznał. Wydawanie upoważnień pracownikom/funkcjonariuszom z datą wstecz stanowi ryzyko prawne i może być uznane za nieważne, ponieważ upoważnienie powinno odzwierciedlać aktualny stan umocowania. Zatem, udzielanie upoważnień pracownikom/funkcjonariuszom komórek organizacyjnych z datą obowiązywania z przeszłości stanowi nieprawidłowość.

Osoba odpowiedzialna za stwierdzoną nieprawidłowość Naczelnik Urzędu Celno-Skarbowego w Poznaniu.

5. Realizacja kontroli funkcjonalnych w obszarze działania Urzędu objętego zakresem kontroli instytucjonalnej

Zasady realizacji czynności kontroli funkcjonalnej w urzędach skarbowych podległych Izbie Administracji Skarbowej w Poznaniu, określone zostały w dokumencie zatytułowanym „Procedura kontroli funkcjonalnej” stanowiącym załącznik do Zarządzenia Nr (...) Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z dnia 15 grudnia 2018 r. (ze zmianami). Zgodnie z dyspozycją zawartą w § 13 „Procedury kontroli funkcjonalnej” – komórka ds. kontroli wewnętrznej w dokumentach pokontrolnych, sporządzanych w wyniku przeprowadzonych kontroli wewnętrznych, zawiera ocenę kontroli funkcjonalnych, przeprowadzonych w kontrolowanej jednostce w odniesieniu do obszaru objętego kontrolą wewnętrzną.

Wg procedury kontrola funkcjonalna, powinna być dokonywana z uwzględnieniem specyfiki zadań realizowanych przez daną komórkę organizacyjną. W komórkach organizacyjnych urzędu winien być określony podstawowy zakres i minimalna częstotliwość wykonywanych kontroli w ramach kontroli funkcjonalnej, uwzględniając zidentyfikowane ryzyka wystąpienia nieprawidłowości. Wskazać należy, że kontrola funkcjonalna to działanie wykonywane na każdym etapie zarządzania, realizowane w stosunku do podległych pracowników. Ocenie podlegają wykonywane czynności i procesy. Atrybutem tej kontroli jest możliwość oddziaływania w celu skorygowania działań podległych pracowników.

Dyrektor Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu wyznaczył priorytety kierownictwa Izby celem uwzględnienia w ramach wykonywania czynności kontroli funkcjonalnej w 2023 r. i 2024r¹⁰ „Zasadność udzielania i wykorzystania dostępu do systemów informatycznych”, „Uprawnienia do systemów informatycznych”. Na lata 2023-2024 Naczelnik WUCS w Poznaniu w rejestrach ryzyk nie zidentyfikował ryzyk w ww. zakresach.

¹⁰ Pismo Dyrektora IAS w Poznaniu z 3 kwietnia 2023 r., nr (...), Pismo Dyrektora IAS w Poznaniu z 25 marca 2024 r., nr (...)

1. Niemniej, wśród przedłożonych informacji o przeprowadzonej kontroli funkcjonalnej w komórkach dochodzeniowo-śledczych oraz komórce likwidacji towarów WUCS w Poznaniu stwierdzono objęcie kontrolą zagadnień dot. weryfikacji uprawnień do systemów informatycznych:
 - Kontrola funkcjonalna przeprowadzona 28 czerwca 2024 r. przez (...) w zakresie „Sprawdzenie uprawnień funkcjonariuszy i pracowników do systemów komputerowych” stan na dzień 28 czerwca 2024 r. W treści opisu ustaleń kontroli wskazano, że przeprowadzono kontrolę systemów informatycznych obsługiwanych przez funkcjonariuszy (...). Dostępny zgodnie z nadanymi uprawnieniami i upoważnieniami. Nieprawidłowości nie stwierdzono;
 - Kontrola funkcjonalna przeprowadzona 20 grudnia 2024 r. przez (...) w zakresie „Sprawdzenie uprawnień funkcjonariuszy i pracowników do systemów komputerowych” stan na dzień 20 grudnia 2024 r. W opisie ustaleń wskazano, że przeprowadzono kontrolę systemów informatycznych obsługiwanych przez funkcjonariuszy (...). Dostępny do aplikacji Zefir-2 zgodnie z nadanymi uprawnieniami i upoważnieniami. Nieprawidłowości nie stwierdzono;
 - Kontrola funkcjonalna przeprowadzona 6 listopada 2023 r. przez (...) w zakresie „Prawidłowość korzystania z dostępów i zasobów bazodanowych osób będących w służbie przygotowawczej”, okres objęty kontrolą od 1 stycznia 2023 r. do 6 listopada 2023 r. Wnioski-systemy wykorzystywane zgodnie z uprawnieniami do celów służbowych;
 - Kontrola funkcjonalna przeprowadzona 13 stycznia 2023 r. przez (...) w zakresie „Weryfikacja uprawnień do aplikacji WRO-System” (...), okres objęty kontrolą styczeń 2023 r. W zaleceniach pokontrolnych wskazano, na konieczność odebrania uprawnień do modułu wiarygodności w aplikacji WRO-System. Natomiast w stosunku do wskazanego z imienia i nazwiska funkcjonariusza (emerytki) został złożony wniosek o cofnięcie uprawnień systemowo w Qasystencie;
 - Kontrola funkcjonalna przeprowadzona 11 grudnia 2024 r. przez (...) w zakresie „Uprawnienia w systemach AES/ECS2 PLUS, AES/ECS2, AES/PoUS, AIS/IMPORT, AIS/ICS, AIS/ICS2, AIS/CCI, AIS/VAT, AIS/e-COMMERCE, AIS/e-COMMERCE, HUB, NCTS2, NCTS2 PLUS, KRET w (...)”, okres objęty kontrolą grudzień 2024 r. Przeprowadzono analizę uprawnień do wskazanych systemów i ustalono, że posiadanie niniejszych uprawnień przez pracowników/funkcjonariuszy nie jest konieczne w związku z zakresem realizowanych zadań;
 - Kontrola funkcjonalna przeprowadzona 13 grudnia 2023 r. przez (...) w zakresie „Uprawnienia w systemach ALINA, ARIADNA2, CRMS2, WRO-SYSTEM, ZISAR, ARANEA, ARANEUM, MZA, KSeF Urzędnika w (...)”, okres objęty kontrolą grudzień 2023 r. We wnioskach/zaleceniach pokontrolnych wskazano, że realizację odebrania uprawnień dla dwóch użytkowników aplikacji WRO-System oraz systemu ZISAR;
 - Kontrola funkcjonalna przeprowadzona 23 stycznia 2024 r. przez (...) w zakresie „Uprawnienia w systemach GEOINFO, SARP, MAPA Zagrożeń”, okres objęty kontrolą styczeń 2024 r. Złożono dwa wnioski - jeden o odebranie uprawnień, drugi o nadanie uprawnień w systemie GEOINFO;
 - Kontrola funkcjonalna przeprowadzona 25 stycznia 2024 r. przez (...) w zakresie „Uprawnienia w systemie SeRCe”, okres objęty kontrolą styczeń 2024 r. Nieprawidłowości nie stwierdzono;
 - Kontrola funkcjonalna przeprowadzona 29 stycznia 2024 r. przez (...) w zakresie „Uprawnienia w systemie CHD”, okres objęty kontrolą: styczeń 2024 r.
Złożono wniosek o odebranie uprawnień wskazanemu pracownikowi z uwagi na realizowany przez niego zakres zadań. Nieprawidłowości nie stwierdzono;
 - Kontrola funkcjonalna przeprowadzona 19 czerwca 2024 r. przez (...) w zakresie „Uprawnienia w systemach w CZS5”, okres objęty kontrolą: czerwiec 2024 r.

W opisie ustaleń faktycznych wskazano, że przeprowadzono kontrolę funkcjonalną w zakresie analizy uprawnień w użytkowanych systemach informatycznych w komórce (...) - powyższe zobrazowano w załączonej tabeli z wyszczególnionymi systemami i wykazem pracowników/funkcjonariuszy. W wyniku analizy wskazano na konieczność odebrania jednemu pracownikowi uprawnień do wskazanych systemów informatycznych;

- Kontrola funkcjonalna przeprowadzona 18 czerwca 2024 r. przez (...) w zakresie „Uprawnienia w systemie WRO- System”, okres objęty kontrolą: czerwiec 2024 r. W wyniku dokonanej weryfikacji posiadanych uprawnień skierowano wnioski o odebranie uprawnień dla dwóch osób, które zakończyły pracę w komórce;
- Kontrola funkcjonalna następcza przeprowadzona 14 sierpnia 2024 r. przez (...) w zakresie „Uprawnienia w systemach Alina, Ariadna2, CRMS2, WROL-System, ZISAR, ARANEA, ARANEUM, MZA, KSeF Urzędnika w (...)”. Nieprawidłowości nie stwierdzono;
- Kontrola funkcjonalna następcza przeprowadzona 14 sierpnia 2024 r. przez (...) po kontroli funkcjonalnej uprawnień z 13 grudnia 2023 r. z zakresu uprawnień do WRO-Systemu w (...). Złożono dwa wnioski o nadanie uprawnień we WRO-Systemie dla dwóch pracowników wymienionych z imienia i nazwiska.

Podsumowując, na podstawie przedłożonych skanów informacji przeprowadzonych kontroli funkcjonalnych stwierdzono:

- pozytywnie należy ocenić fakt, że wszystkie przeprowadzone kontrole funkcjonalne zostały udokumentowane przy wykorzystaniu właściwego formularza „Informacja o przeprowadzonej kontroli funkcjonalnej” stanowiącego załącznik do Zarządzenia nr (...) Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z dnia 15 grudnia 2018 r. w sprawie wprowadzenia procedury kontroli funkcjonalnej;
- opisy w informacjach o przeprowadzonych kontrolach funkcjonalnych przedstawione przez kierownika Referatu Likwidacji towarów są zbyt ogólne (niedokładny opis ustaleń faktycznych). W jednej informacji nie określono dokładnie, które systemy/aplikacje informatyczne objęto badaniem. Ogólnie wskazano, że dostępy były zgodne z nadanymi uprawnieniami i upoważnieniami. Przy dokonywaniu przeglądu należy w informacji zawrzeć opis tj. wyszczególnienie badanych pracowników i przydzielonych im uprawnień (można dołączyć wydruki w pdf z Qasystent), zadania na stanowisku objętym kontrolą lub realizowane przez pracownika, wynik sprawdzenia pod względem aktualności i zasadności nadanych uprawnień, a także czy wszystkie uprawnienia zostały odzwierciedlone w Qasystent, zalecenia i termin ich realizacji; Kontrola uprawnień powinna obejmować przede wszystkim badanie aktualności nadanych uprawnień do aplikacji, systemów informatycznych, a także weryfikować, czy wszystkie uprawnienia są wymagalne w związku z realizowanymi czynnościami służbowymi i rozważyć, czy nie należałoby nadać funkcjonariuszom kolejnych uprawnień. Zbyt ogólna ocena nie pozwoliła na zweryfikowanie dokonanej oceny w oparciu o brakujące informacje. Zatem dokonywane przeglądy powinny cechować się większą szczegółowością i odnosić także do terminowości odbierania uprawnień pracownikom/funkcjonariuszom kończącym pracę w WUCS w Poznaniu. Wskazane jest także dokumentowanie ich wydrukami m.in. z aplikacji Qasystent;
- przesłane informacje o przeprowadzonych kontrolach funkcjonalnych z komórek likwidacji towarów oraz dochodzeniowo-śledczych (...), (...), (...), (...), nie zostały zarejestrowane w systemie kancelaryjnym SZD.

Brak ewidencjonowania kontroli funkcjonalnych w kategorii spraw o symbolu i haśle klasyfikacyjnym 093 – kontrola funkcjonalna stanowi naruszenie przepisu § 6 Procedury kontroli funkcjonalnej (co oceniono jako uchybienie).

Reasumując, poprzez regularne przeprowadzanie kontroli funkcjonalnych, stwierdzono wystarczający nadzór nad aktualnością oraz zasadnością nadanych uprawnień do systemów informatycznych podległych pracowników/funkcjonariuszy, prowadzony w ramach kontroli funkcjonalnej.

2. Kontrole funkcjonalne przeprowadzone przez (...) zostały zrealizowane w temacie prawidłowości wykonywania orzeczeń w zakresie likwidacji towarów:

- kontrola funkcjonalna przeprowadzona 15 czerwca 2023 r. obejmująca okres I półrocza 2023 r.
- kontrola funkcjonalna przeprowadzona 20 grudnia 2023 r. obejmująca okres II półrocza 2023 r.
- kontrola funkcjonalna przeprowadzona 25 lipca 2024 r. obejmująca okres I półrocza 2024 r.
- kontrola funkcjonalna przeprowadzona 20 grudnia 2024 r. obejmująca okres II półrocza 2024 r.

Przeprowadzono kontrole prawidłowości wykonywania orzeczeń w zakresie likwidacji towarów.

We wszystkich badanych sprawach nieprawidłowości nie stwierdzono.

3. Kontrole funkcjonalne przeprowadzone przez kadrę kierowniczą komórek dochodzeniowo-śledczych w kontrolowanym okresie tj. 2023-2024 w zakresie terminowego kierowania wniosków o likwidację towarów:

- kontrola funkcjonalna przeprowadzona przez (...) 14 lutego 2023 r. w zakresie „Kontrola terminowego kierowania wniosków o likwidację towarów w zw. z wystąpieniem pokontrolnym (...) z 20.09.2022 r.”, okres objęty kontrolą luty 2023 r. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie terminowego kierowania wniosków o likwidację towarów. Informacja została zarejestrowana pod nr (...);
- kontrola funkcjonalna przeprowadzona przez (...) 20 kwietnia 2023 r. w zakresie „Kontrola terminowego kierowania wniosków o likwidację towarów w zw. z wystąpieniem pokontrolnym (...) z 20.09.2022 r.”, okres objęty kontrolą kwiecień 2023 r. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie kierowania wniosków o likwidację towarów. Informacja została zarejestrowana pod nr (...);
- kontrola funkcjonalna przeprowadzona przez (...) 28 lipca 2023 r. w zakresie „Kontrola terminowego kierowania wniosków o likwidację towarów w zw. z wystąpieniem pokontrolnym (...) z 20.09.2022 r.”, okres objęty kontrolą lipiec 2023 r. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie kierowania wniosków o likwidację towarów, jedynie w jednej sprawie wniosek nie został wysłany niezwłocznie. Informacja została zarejestrowana pod nr (...);
- kontrola funkcjonalna przeprowadzona przez (...) 12 października 2023 r. w zakresie „Kontrola terminowego kierowania wniosków o likwidację towarów w zw. z wystąpieniem pokontrolnym (...) z 20.09.2022r.”, okres objęty kontrolą październik 2023 r. We wszystkich skontrolowanych sprawach wysyłane zostały wnioski o likwidację towarów, choć nie we wszystkich przypadkach odbyło się to niezwłocznie. Informacja została zarejestrowana pod nr (...);
- Kontrola funkcjonalna przeprowadzona przez (...) 27 grudnia 2023 r. w zakresie „Kontrola terminowego kierowania wniosków o likwidację towarów w zw. z wystąpieniem pokontrolnym (...) z 20.09.2022 r.”, okres objęty kontrolą grudzień 2023 r. We wszystkich skontrolowanych sprawach wysyłane zostały wnioski o likwidację towarów niezwłocznie. Informacja została zarejestrowana pod nr (...);
- Kontrola funkcjonalna przeprowadzona przez (...) 13 kwietnia 2023 r. w zakresie „Sporządzanie i przekazywanie do Referatu Likwidacji Towarów wniosków o dokonanie likwidacji towaru”.

Kontrolą objęto 4 zidentyfikowane sprawy, okres objęty kontrolą 1-31 marca 2023 r. W trakcie kontroli ustalono, biorąc pod uwagę ilość prowadzonych postępowań oraz możliwości wykonawczych, że wnioski o dokonanie likwidacji towarów wraz z prawomocnym rozstrzygnięciem zostały przesłane do właściwej komórki bez zbędnej zwłoki;

- Kontrola funkcjonalna przeprowadzona przez (...) 20 czerwca 2023 r. w zakresie „Sporządzanie i przekazywanie do Referatu Likwidacji Towarów wniosków o dokonanie likwidacji towaru”. Kontrolą objęto 4 zidentyfikowane sprawy, okres objęty kontrolą 1-31 maja 2023r. Zwrócono uwagę na znacząco długi okres pomiędzy uzyskaniem orzeczenia w zakresie dowodów rzeczowych, a sporządzeniem wniosku o sprostowanie oczywistej omyłki. Również zbyt długi był okres pomiędzy uzyskaniem rozstrzygnięcia wniosku o sprostowanie oczywistej omyłki, a sporządzeniem wniosku o uzupełnienie wyroku;

- Kontrola funkcjonalna przeprowadzona przez (...) 23 lutego 2024 r. w zakresie „Kontrola terminowego kierowania wniosków o likwidację towarów w zw. z wystąpieniem pokontrolnym (...) z 20.09.2022 r.”, okres objęty kontrolą luty 2024 r.

Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie terminowego kierowania wniosków o likwidację towarów. Informacja została zarejestrowana w systemie kancelaryjnym SZD w kategorii spraw 093- (...);

- Kontrola funkcjonalna przeprowadzona przez (...) 2 kwietnia 2024 r. w zakresie „Kontrola terminowego kierowania wniosków o likwidację towarów w zw. z wystąpieniem pokontrolnym (...) z 20.09.2022 r.”, okres objęty kontrolą kwiecień 2024 r. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie terminowego kierowania wniosków o likwidację towarów. Informacja została zarejestrowana w systemie kancelaryjnym SZD w kategorii spraw 093- (...);

- Kontrola funkcjonalna przeprowadzona przez (...) 11 czerwca 2024 r. w zakresie „Kontrola terminowego kierowania wniosków o likwidację towarów w zw. z wystąpieniem pokontrolnym (...) z 20.09.2022 r.”, okres objęty kontrolą czerwiec 2024 r.

Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie terminowego kierowania wniosków o likwidację towarów. Informacja została zarejestrowana w systemie kancelaryjnym SZD w kategorii spraw 093- (...);

- Kontrola funkcjonalna przeprowadzona przez (...) 31 lipca 2024 r. w zakresie „Kontrola terminowego kierowania wniosków o likwidację towarów w zw. z wystąpieniem pokontrolnym (...) z 20.09.2022 r.”, okres objęty kontrolą lipiec 2024 r.

W jednej wskazanej sprawie w wyznaczonym terminie zalecono skierować wniosek o likwidację zatrzymanego towaru oraz do odpowiedniej komórki IAS wniosek o prześięgowanie środków pieniężnych. Informacja została zarejestrowana w systemie kancelaryjnym SZD w kategorii spraw 093 – (...);

- Kontrola funkcjonalna przeprowadzona przez (...) 27 września 2024 r. w zakresie „Kontrola terminowego kierowania wniosków o likwidację towarów w zw. z wystąpieniem pokontrolnym (...) z 20.09.2022 r.”, okres objęty kontrolą wrzesień 2024 r.

Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie terminowego kierowania wniosków o likwidację towarów. Informacja została zarejestrowana w systemie kancelaryjnym SZD w kategorii spraw 093 – (...);

- Kontrola funkcjonalna przeprowadzona przez (...) 24 grudnia 2024 r. w zakresie „Kontrola terminowego kierowania wniosków o likwidację towarów w zw. z wystąpieniem pokontrolnym (...) z 20.09.2022 r.”, okres objęty kontrolą grudzień 2024 r. W jednej zidentyfikowanej sprawie

wniosek o likwidację towarów został skierowany do Referatu Kontroli Towarów z dużą zwłoką. Informacja została zarejestrowana w systemie kancelaryjnym SZD w kategorii spraw 093 – (...);

- Kontrola funkcjonalna przeprowadzona 13 listopada 2023 r. (...) w zakresie „Terminowość przekazywania do komórki likwidacji towarów (COL) prawomocnych orzeczeń”, okres objęty kontrolą od 1 stycznia 2023 r. do 13 listopada 2023 r. Kontrolą objęto jedną sprawę zidentyfikowaną numerem sygnatury kontrolowanej sprawy. Uwag brak;
- Kontrola funkcjonalna przeprowadzona 13 listopada 2023 r. przez (...) w zakresie „Terminowość przekazywania do komórki COL prawomocnych orzeczeń”, okres objęty kontrolą od 1 stycznia 2023 r. do 13 listopada 2023 r. Kontrolą objęto jedną sprawę zidentyfikowaną numerem sygnatury kontrolowanej sprawy; Uwag brak;
- Kontrola funkcjonalna przeprowadzona 13 listopada 2023 r. przez (...) w zakresie „Terminowość przekazywania do komórki COL prawomocnych orzeczeń”, okres objęty kontrolą od 1 stycznia 2023 r. do 13 listopada 2023 r. Kontrolą objęto jedną sprawę zidentyfikowaną numerem sygnatury kontrolowanej sprawy. Uwag brak,
- Kontrola funkcjonalna przeprowadzona 13 listopada 2023 r. przez (...) w zakresie „Terminowość przekazywania do komórki COL prawomocnych orzeczeń”, okres objęty kontrolą od 1 stycznia 2023 r. do 13 listopada 2023 r. Kontrolą objęto jedną sprawę zidentyfikowaną numerem sygnatury kontrolowanej sprawy. Uwag Brak;
- Kontrola funkcjonalna przeprowadzona 7 czerwca 2024 r. przez (...) w zakresie „Terminowość przekazywania do komórki COL prawomocnych orzeczeń”, okres objęty kontrolą od 1 stycznia 2024 r. do 7 czerwca 2024 r. Kontrolą objęto jedną sprawę zidentyfikowaną numerem sygnatury kontrolowanej sprawy. Uwag brak;
- Kontrola funkcjonalna przeprowadzona 13 sierpnia 2024 r. przez (...) w zakresie „Terminowość przekazywania do komórki COL prawomocnych orzeczeń”, okres objęty kontrolą od 1 stycznia 2024 r. do 13 sierpnia 2024 r. Kontrolą objęto jedną sprawę zidentyfikowaną numerem sygnatury kontrolowanej sprawy. Uwag brak;
- Kontrola funkcjonalna przeprowadzona 30 października 2024 r. przez (...) w zakresie „Terminowość przekazywania do komórki COL prawomocnych orzeczeń”, okres objęty kontrolą od 1 lipca 2024 r. do 30 października 2024 r. Kontrolą objęto jedną sprawę zidentyfikowaną numerem sygnatury kontrolowanej sprawy. Uwag brak;
- Kontrola funkcjonalna przeprowadzona 5 grudnia 2024 r. przez (...) w zakresie „Terminowość przekazywania do komórki COL prawomocnych orzeczeń”, okres objęty kontrolą od 1 października 2024 r. do 5 grudnia 2024 r. Uwag brak.

Podsumowując, na podstawie przedłożonych skanów informacji przeprowadzonych kontroli funkcjonalnych stwierdzono:

- każda informacja o przeprowadzonej kontroli funkcjonalnej sporządzona przez (...) została zarejestrowana w kategorii spraw 093 w systemie kancelaryjnym SZD;
- pozytywnie oceniono fakt, udokumentowania przeprowadzonej kontroli funkcjonalnej na aktualnym wzorze formularza stanowiącym załącznik nr 2 do Procedury kontroli funkcjonalnej określonej Zarządzeniem nr 167/2018 Dyrektora IAS w Poznaniu z dnia 15 grudnia 2018 r. ze zmianami,
- w znaczącej ilości zaprezentowany opis stanu faktycznego kontrolowanych spraw nie zawierał porównania/odniesienia się przy ocenie badanego stanu faktycznego poszczególnych spraw do stanu pożądanego, określonego przez regulacje, przepisy prawa, wskazania, czy dane odbiegają

od wskazanej regulacji. W przypadku wystąpienia różnic ustalenie przyczyn ich wystąpienia i przedstawienia zaleceń w celu usunięcia nieprawidłowości. We wnioskach pokontrolnych wskazanym byłoby odniesienie się do przepisu, regulacji, a nie tylko ogólnikowe wskazanie o braku niezwłocznego wysłania wniosków o likwidację towarów – informacje o przeprowadzonej kontroli funkcjonalnej (...) (grudzień 2024 r.), (...) (28 lipca 2023 r., 12 października 2023 r., 31 lipca 2024r.);

- oba przedłożone arkusze informacji o przeprowadzonej kontroli funkcjonalnej nie zostały podpisane przez kierownika komórki (...);
- w przypadku sformułowania wniosków pokontrolnych w których stwierdzono odchylenia od stanu pożądanego wymagającego podjęcia działań naprawczych, stwierdzono choć nieliczne przypadki braku daty i podpisu pracownika/funkcjonariusza potwierdzającego przyjęcie do realizacji wniosków pokontrolnych w informacjach o przeprowadzonej kontroli funkcjonalnej (w informacjach o przeprowadzonych kontrolach funkcjonalnych (...) z 24 grudnia 2024 r., (...) z 20 czerwca 2023 r., (...) z 28 lipca 2023 r., (...) z 12 października 2023 r.). W § 7 Zarządzenia Nr (...) Dyrektora IAS w Poznaniu w sprawie wprowadzenia procedury kontroli funkcjonalnej wskazano, że w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości/uchyleń, w trakcie sprawowania kontroli funkcjonalnej, należy podjąć działania, w ramach posiadanych kompetencji, zmierzające do ich usunięcia oraz zapobiegające ich powstaniu w przyszłości. W pkt 2 wskazano, że w ww. przypadku kontrolujący z przeprowadzonej kontroli funkcjonalnej formułuje wniosek pokontrolny i termin jego realizacji, który pracownik odpowiedzialny za realizację przyjmuje do wiadomości potwierdzając ten fakt podpisem. Kontrolujący jest zobowiązany do weryfikacji prawidłowości wykonania wniosku pokontrolnego poprzez przeprowadzenie ponownej (następczej) kontroli funkcjonalnej;
- w kilku opisach stanu faktycznego przedłożonych informacji o przeprowadzonych kontrolach funkcjonalnych stwierdzono zbyt ogólny opis ustaleń stanu faktycznego, który nie pozwolił na zweryfikowanie dokonanej oceny w oparciu o brakujące informacje - informacje komórki (...); Brakuje odniesienia się do stanu rzeczywistego procesu, czy przeprowadzone działania są zgodne ze stanem wymaganym, wyznaczonym przez przyjęte normy i regulacje ;
- informacje o przeprowadzonych kontrolach funkcjonalnych komórek (...), (...), (...), (...) nie zostały zarejestrowane w systemie kancelaryjnym SZD w kategorii spraw 093.

Należy podkreślić, że celem kontroli funkcjonalnej, podobnie jak innych form kontroli, jest porównanie rzeczywistego stanu faktycznego ze stanem pożądanym (wymagalnym) lub ustalonym. Proces ten pozwala na zidentyfikowanie odchyleń, błędów i nieprawidłowości, a także na dostarczenie informacji niezbędnych do podejmowania decyzji korygujących lub zapobiegawczych. Podstawowymi funkcjami kontroli jest ocenianie, sprawdzanie i wyciąganie wniosków z postępu danych prac.

6. Informacje dotyczące kontroli zewnętrznych oraz informacje przesyłane do wiadomości Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu

Na podstawie przesłanego skanu karty książki kontroli oraz informacji pozyskanej z Działu Kontroli Wewnętrznej IAS w Poznaniu ustalono, że w badanym okresie nie były przeprowadzane kontrole zewnętrzne obejmujące tematykę kontrolną.

7. Informacja dotycząca trybu składania petycji, skarg i wniosków oraz informacja dotycząca przyjmowania obywateli w sprawach skarg i wniosków

W trakcie kontroli ustalono na podstawie przesłanych zdjęć z tablicy ogłoszeń z 3 marca 2025r., że na tablicy ogłoszeń w Urzędzie znajdowała się informacja dotycząca składania petycji, skarg i wniosków oraz informacja dotycząca przyjmowania obywateli w sprawach skarg i wniosków.

Ocena końcowa kontrolowanej działalności komórek dochodzeniowo-śledczych i komórki likwidacji towarów WUCS w Poznaniu w zakresie terminowości realizacji prawomocnych orzeczeń sądowych wydanych w zakończonych postępowaniach karnych – skarbowych dotyczących automatów do gier hazardowych i przepadku dowodów rzeczowych na rzecz Skarbu Państwa

Na podstawie ustaleń przedstawionych w przedmiotowym dokumencie oceniono działania Kierownika jednostki kontrolowanej w zakresie objętym kontrolą pozytywnie z nieprawidłowościami w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami i uchybieniami.

Osobami odpowiedzialnymi za powstałe nieprawidłowości i uchybienia są pracownicy/funkcjonariusze, kierownicy poszczególnych komórek organizacyjnych oraz kierownictwo Urzędu w ramach sprawowanego nadzoru.

W kontrolowanym zakresie i okresie stwierdzono:

1. Nieprawidłowości:

1.1 w 9 na 15 spraw objętych kontrolą, przekazania prawomocnych orzeczeń sądów o przepadku rzeczy na rzecz Skarbu Państwa nastąpiło po upływie 30 dni, od wydania lub otrzymania ostatecznego prawomocnego orzeczenia, tj. z naruszeniem terminu określonego w § 7 ust. 1 Zarządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie instrukcji likwidacyjnej dla organów celnych z 7 października 2016 r. oraz § 14 rozdziału 3 Zarządzenia nr (...) Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z dnia 3 stycznia 2023 r. w sprawie wprowadzenia Instrukcji prowadzenia przez urzędy skarbowe woj. wielkopolskiego i Wielkopolski Urząd Celno-Skarbowy w Poznaniu postępowań likwidacyjnych, zmienionego Zarządzeniem Nr (...);

1.2 Opieszałość w przekazywaniu do komórki rachunkowości budżetowej Izby wniosków o wykonanie przepadku na rzecz Skarbu Państwa wraz z prawomocnym orzeczeniem;

1.3 Udzielanie przez Naczelnika WUCS w Poznaniu upoważnień pracownikom/ funkcjonariuszom komórek dochodzeniowo-śledczych i likwidacji towarów z datą obowiązywania z przeszłości tj. data obowiązywania była wcześniej niż data wydania upoważnienia.

2. Uchybienia:

2.1 W niektórych w Informacjach o przeprowadzonych kontrolach funkcjonalnych, stwierdzono zbyt ogólny opis ustaleń faktycznych, który nie dawał pełnego obrazu przebiegu przeprowadzonych czynności, podejmowanych działań lub zapisów spraw zaewidencjonowanych w systemach informatycznych, co nie pozwoliło na zweryfikowanie dokonanej oceny w oparciu o brakujące informacje;

2.2 Brak zaewidencjonowania informacji z przeprowadzonych kontroli funkcjonalnych w odpowiednim rejestrze.

[dowód: akta kontroli poz. 9 w SZD)

Informacja o zgłoszonych zastrzeżeniach do projektu wystąpienia pokontrolnego
Naczelnik Wielkopolskiego Urzędu Celno-Skarbowego w Poznaniu pismami nr 398000-CWW1.0921.2.2025 (UNP: 398000-26-001448 z 5 stycznia 2026 r., UNP: 398000-26-002513 z 7 stycznia 2026 r.) wniósł zastrzeżenia do ustaleń kontroli zawartych w projekcie wystąpienia pokontrolnego. Naczelnik Wydziału Kontroli Wewnętrznej Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu pismem z 2 lutego 2026 r., znak sprawy: 3001-IWW1.0921.9.2025, UNP: 3001-26-014053 wniesione zarzuty: • uwzględnił w części dotyczącej zarzutu niezgodnego ze stanem faktycznym stwierdzenia zawartego w projekcie, • oddalił w pozostałej części dotyczącej upoważnień udzielonych kierownikowi, wybranym pracownikom/funkcjonariuszom przez Naczelnika WUCS w Poznaniu oraz opisów ustaleń stanu faktycznego w Informacjach o przeprowadzonych kontrolach funkcjonalnych.
Zalecenia i wnioski dotyczące usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości lub usprawnienia funkcjonowania kontrolowanego urzędu
Dyrektor Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu zaleca: 1.1 Przekazywać niezwłocznie ostateczne/prawomocne orzeczenia sądów o przeпадku rzeczy na rzecz Skarbu Państwa do komórki likwidacyjnej przez komórki prowadzące postępowania. 1.2 Niezwłocznie składać wnioski do komórki rachunkowości budżetowej Izby o wykonanie prawomocnych orzeczeń sądów w części dotyczącej przeпадku na rzecz Skarbu Państwa środków pieniężnych wyjętych z zatrzymanych automatów do gier hazardowych wraz z załączonym odpisem orzeczenia. 1.3 Wdrożyć rozwiązania w celu wydawania prawidłowych upoważnień podległym pracownikom, w zakresie daty ich obowiązywania. 2.1. Dokonywać wnikliwej kontroli funkcjonalnej oraz opisywać jej wyniki w taki sposób, żeby dawała pełny obraz toku weryfikowanych w trakcie kontroli prowadzonych czynności służbowych. 2.2 Ewidencjonować na bieżąco Informacje o przeprowadzonej kontroli funkcjonalnej w systemie kancelaryjnym SZD w kategorii spraw o symbolu i haśle klasyfikacyjnym 093 – kontrola funkcjonalna. 3 Przeprowadzić kontrolę funkcjonalną w zakresie stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień oraz przekazać informację o rezultatach wdrożenia zaleceń pokontrolnych w terminie w terminie 9 miesięcy od dnia udzielenia informacji o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych.
Ocena wskazująca na niezasadność zajmowania stanowiska lub pełnienia funkcji przez osobę odpowiedzialną za stwierdzone nieprawidłowości
Pouczenie
Stosownie do przepisu art. 48 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (t.j. Dz. U. z 2026 r., poz. 158), w brzmieniu obowiązującym przed 6 września 2025 r. od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.
Termin złożenia informacji
W przypadku stwierdzonych uchybień bądź nieprawidłowości w terminie 30 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego należy poinformować Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu

o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, uchybień.

PODPIS DYREKTORA IZBY ADMINISTRACJI SKARBOWEJ

Z upoważnienia Dyrektora
Izby Administracji Skarbowej
w Poznaniu
Dariusz Strugliński
Zastępcą Dyrektora
(podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym)

Kwalifikowany podpis elektroniczny ma skutek prawny równoważny podpisowi własnoręcznemu (art. 25 ust. 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 910/2014 z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym oraz uchylające dyrektywę 1999/93/WE).

Korespondencję otrzymują

1. Adresat - elektronicznie
2. aa

Do wiadomości – wyłącznie drogą elektroniczną

1. Z-ca DIAS – Dariusz Strugliński
2. Z-ca DIAS – Agata Wciórka
3. Z-ca DIAS – Robert Stangret
4. Z-ca DIAS – Arkadiusz Radziejewski
5. Wydział Egzekucji Administracyjnej oraz Nadzoru nad Rachunkowością Podatkową (IEE)
6. Dział Wsparcia Zarządzania (IWZ)

